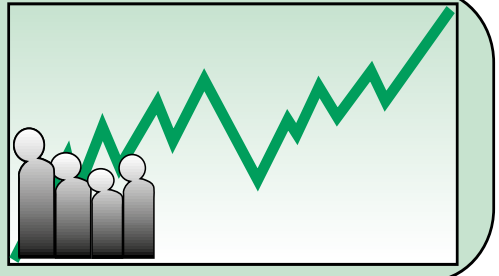

Yrittäjäperhe

2/2016

Hyötyautosi parhaaksi.

Sorsan halleissa verhoillaan, varustellaan ja asennetaan keskimäärin 3 000 hyötyajoneuvoa vuodessa. Hyvin suunniteltu ja toteutettu ajoneuvo tehostaa ja helpottaa työn tekemistä. Sorsa tekee ajoneuvoja yhden miehen yrityksistä kansainvälisiin pörssiyrityksiin ja julkisen sektorin toimijoihin - yksityisautoilijoita unohtamatta.

www.verhoomosorsa.fi | 020 755 8810

SORSA

Est 1983

Pääkirjoitus

Ammatillinen koulutus uudistetaan

Valtioneuvoston kärkihankkeisiin tällä hallituskaudella kuuluu mm. ammatillisen koulutuksen kokonaisuudistus. Koulutuksen lainsäädäntö, tutkintorakenne, rahoitus ja ohjaus uudistetaan. Tähän saakka maassamme on ollut kaksi eri lakia ammatillisesta koulutuksesta, toinen nuorten peruskoulutuksesta ja toinen aikuisten ammatillisesta koulutuksesta. Suunnitelmassa on, että vuoden 2018 alusta lähtien on vain yksi laki, jonka alaisuudessa järjestetään sekä peruskoulusta suoraan tulevien että jo työelämässä kokemusta saaneiden ammatillinen koulutus. Hallituksen esitys uudeksi ammatillisen koulutuksen laiksi on jo opetus- ja kulttuuriministeriön sivuilla luettavana ja lausuntokierroksella 19.12.2016 saakka.

Muutoksen taustalla on paitsi taloudellisista paineista aiheutuva toiminnan yleinen tehostaminen eritoten ammatillisen koulutuksen kehittäminen vastaamaan entistä enemmän työelämän ja yritysten tarpeita, sekä päällekkäisten rakenteiden ja liiallisen sääntelyn poistaminen. Työelämän muutokset ovat nykyajassamme nopeita, vanhoja ammattinimikkeitä poistuu ja uusia osaamistarpeita ilmenee jatkuvasti. Ns. moniosaajien tarve ja toimintaprosessien syvenevä digitalisoituminen vaativat ammatilliselta koulutukselta joustavuutta ja ketteryttä. Näkyvämmiin tähän yritetään vastata ammatillisen koulutuksen tutkintorakenteen remontilla, jossa ammattitaitovaatimukset kehitetään vastaamaan tulevaisuuden osaamistarpeita. Ammatillisten perustutkintojen, ammattitutkintojen ja erikoisammattitutkintojen sekä tutkintojen osien mitoituksen peruste on osaamispiste. Tutkinnot jakautuvat laajuudeltaan 120-210 osaamispisteeseen. Opintopisteet, puhumattakaan opintoviikoista, jäävät historiaan.

Ammatillinen koulutus muutetaan lopultakin kokonaan osaamisperustaiseksi, mikä tarkoittaa, että tutkinto suoritetaan osoittamalla ammattitaito työpaikalla todellisessa näyttötilanteessa. Tutkinnon suorittamista tukee sekä oppilaitoksessa että työpaikalla järjestettävä tutkintokoulutus. Työpaikkojen osallistumisen lisääminen koko koulutus- ja tutkintoprosessissa onkin lainsäädännön yksi johtava periaate. Koulutuksen järjestäjinä toimivat edelleen ammatilliset oppilaitokset ja oppisopimusviranomaiset. Niidenkin toimintaa tehostetaan lainuudistamisen yhteydessä. Uutena ammatillisen koulutuksen järjestämisen mallina otetaan käyttöön oppisopimuksen rinnalle ns. koulutussopimusmalli. Se on työpaikalla tapahtuva osaamisen kehittämismalli, joka eroaa oppisopimuksesta siinä, ettei koulutettavan kanssa sovita varsinaista työsopimusta.

Tässä lehdessä on artikkeli henkilöstön osaamisen kehittämisestä näyttötutkintoja suorittamalla. Suomessa onkin erinomainen aikuisten ammatillinen tutkintojärjestelmä, myös tulevan lakimuutoksen jälkeen. Aikuisten ammatillista koulutusjärjestelmää tullaan usein ihmettelemään maailmalta, pitkälle sivistyneistäkin maista.

Lisää luettavaa http://www.minedu.fi/OPM/Tiedotteet/2016/11/Amisreformi_lausunolle.html

Jaakko Ansaharju

Yrittäjäpäivien juhlallinen
avaus Kiipulan aamussa.

Toimituksen osoite:

Jaakko Ansaharju
Rautatienkatu 32, 13210 Hämeenlinna
Puh. 040 506 3022. jaakko.ansaharju@live.com

Jäsenrekisteriasiat:

Pekka Kempainen
Puh 0400 538 900, pekka@kempiiri.fi

Toimitus:

Päätoimittaja Jaakko Ansaharju
040 506 3022
jaakko.ansaharju@live.com
Sivunvalmistus Jarkko Kokkala, 0400 877 628,
jarkko.kokkala@lightpress.com

Ilmoituspäällikkö Pekka Kempainen
0400 538 900
pekka@kempiiri.fi

Lehden jakelu: Yrityksille 350 kpl.
Lehti ilmestyy kaksi kertaa
vuodessa.

Painopaikka: Lightpress Oy
Nummenniityntie 28
20780 Kaarina
Puh. (02) 277 4444
www.lightpress.com

YRITYSPERHE RY:n JÄSENHAKEMUS

Jäsenhakemuksen voi täyttää
kotisivuillamme tai alla.

yritys- tai henkilönimi

lähiosoite

paikkakunta

puh. fax tai sähköpostiosoite

yrityksen toimialue

- Yhteisö- eli yritysjäsenmaksu
50 EUR/vuosi.
- Yksityinen henkilöjäsenmaksu
20 EUR/vuosi.
- Kannatusjäsen jäsenmaksu
min. 100 EUR/vuosi.

Hallitus käsittelee jäsenhakemuksen ja lähettää uudelle hyväksytylle jäsenelle tai yritykselle laskun jäsenmaksusta.

jäsenhakemuksen hakijan allekirjoitus

Postita hakemus osoitteelle:

Yrityssperhe ry.
Kari Hintsala
Ahotie 13
04430 Järvenpää

Puheenjohtajan palsta

Yrityssperhe ry:n tarkoitus ja tehtävä

Jokaisella yrityksellä, kuten myös yhdistyksellä tulisi olla kirjattuna missio, visio ja arvot, jotka ohjaavat yhteisön toimintaa.

Missio vastaa kysymykseen mikä on yrityksen, taikka yhdistyksen olemassaolon tarkoitus. Miksi se on perustettu ja mikä on sen tehtävä?

Yrityssperhe ry:n missio on; *”Yhdistyksen tarkoituksena on kristillisesti ajattelevien yrittäjien keskinäisen yhteistoiminnan kehittäminen ja ylläpito, yrittäjyyteen kannustaminen ja jäsenyritysten toimintaedellytysten parantaminen.”*

Visio kuvaa päämäärää mihin yrityksessä, taikka yhdistyksessä pyritään ja millainen halutaan tulevaisuudessa olla. Visioita voi olla useampiakin eripituisille aikajänneille omansa.

Yrityssperhe ry:n visio on; *”Merkittävä osa kristillisesti ajattelevista yrittäjistä on jäsenenä aktiivisesti mukana yhdistyksen toiminnassa mm. hyödyntämällä jäsenkuntamme palveluja ja suosittelemalla niitä kolmansille osapuolille. Jäsenkunnan tieto-taitoa ja kokemuksia hyödynnetään ja jaetaan toisille mm. yhteisissä tapahtumissa ja seminaareissa.”*

Arvot ohjaavat yrityksessä, taikka yhdistyksessä tehtäviä valintoja. Arvot nousevat tärkeään asemaan erityisesti vaikeissa tilanteissa ja päätöksenteossa. Johtajuutta arvostetaan usein johtajan arvojen perusteella.

Yrityssperhe ry:n arvoja ovat; *”Kristilliset arvot, yhteisöllisyys ja kokemusten jakaminen, toisten kunnioittaminen, avoimuus ja vastuullisuus.”*

Strategia on toimenpidesuunnitelma, joka sitoo yllä olevan kokonaisuudeksi ja kertoo kuinka päämäärä saavutetaan.

Jos haluaisi hiukan kuvaannollisesti selittää yllä olevaa, niin se voisi olla seuraavanlainen. **Missio** on perusta ja maa-perä, jolla kuljetaan. **Strategia** on se polku, joka johtaa päämäärään, eli **visioon**. **Arvot** ikään kuin valaisevat tätä polkua ja auttavat päätöksenteossa mihin suuntaan tulisi kulkea polkujen risteyskohdissa.

Yhdistyksen hallitus on käsitellyt edellä olevia asioita ja ne julkaistiin 2016 Yrittäjäpäivillä Kiipulassa, sekä nyt tässä lehdessä. Aikoinaan yhdistystä perustettaessa yhdistyksen säännöissä on jo otettu kantaa mikä on yhdistyksen tarkoitus, eli missio. Siihen ei ollut mitään tarvetta tehdä muutoksia vaan se on sanatarkasti kopioitu yhdistyksen missioksi. Yhdistyksen visiota ja arvoja ei ole aiemmin erikseen kirjattu ylös ja hallitus on tuonut ne tässä esille parhaaksi näkemällään tavalla.

Kuten yhdistyksemme missiosta käy esille, yhtenä tavoitteena on jäsenyritysten toimintaedellytysten parantaminen. Tähän liittyen ollaan aloittamassa yrityskummitoimintaa, josta on jo ollut artikkeleita lehdessämme ja asiaa on tuotu esille myös Yrittäjäpäivillä. Lähiaikoina tulette saamaan sähköpostin välityksellä lisätietoa aiheeseen liittyen. Luonnollisesti hallitus toivoo, että jäsenkunta hyödyntää tämän mahdollisuuden ja osallistuu toimintaan aktiivisesti ”pöydän molemmilla puolilla”. Jäsenkunnassamme on paljon sellaisia henkilöitä, joilla on kokemusta eri aloilta yritystoimintaan liittyen. Toivomme, että nämä henkilöt ilmoittautuvat toimikunnan yhteyshenkilöille ja täten päästään jakamaan yhdistyksen sisällä olevaa tieto/taitoa muille jäsenille. Samoin toivotaan, että jäsenyrittäjät ottavat myös rohkeasti yhteyttä saadakseen tukea esimerkiksi oman toimintansa tehostamiseen, laajentamiseen, taikka mahdollisten pulmien ratkaisemiseen.

Hyvää Joulua ja Uutta Vuotta toivottaen!

Kari Hintsala

Yrityssperhe ry:n strategiset kulmakivet

Missio

Yhdistyksen tarkoituksena on kristillisesti ajattelevien yrittäjien keskinäisen yhteistoiminnan kehittäminen ja ylläpito, yrittäjyyteen kannustaminen ja jäsenyritysten toimintaedellytysten parantaminen.

Visio

Merkittävä osa kristillisesti ajattelevista yrittäjistä on jäsenenä aktiivisesti mukana yhdistyksen toiminnassa mm. hyödyntämällä jäsenkuntamme palveluja ja suosittelemalla niitä kolmansille osapuolille. Jäsenkunnan tieto-taitoa ja kokemuksia hyödynnetään ja jaetaan toisille mm. yhteisissä tapahtumissa ja seminaareissa.

Arvot

Kristilliset arvot, yhteisöllisyys ja kokemusten jakaminen, toisten kunnioittaminen, avoimuus ja vastuullisuus.

2016 Yrittäjäpäivät Kiipulassa

Vuoden 2016 yrittäjäpäivät pidettiin 2.-4.9.2016 Janakkalan Kiipulan kylässä, jossa sijaitsee Kiipula-säätiön omistama ammatillisen erityisopetuksen, aikuiskoulutuksen ja kuntoutuksen osaamisen ja palvelujen tuottamiseen erikoistunut oppilaitos. Kiipulan koulutus- ja kuntoutuskeskuksen historia kytkeytyy vahvasti kahden yhteiskunnallisesti aktiivisen ja edistyksellisen perheen, Emma ja Edwin Hedmanin ja Wilhelmiina ja Kustaa Kiipulan, elämäntyöhön.

Hedmanit olivat uranuurtajia kehitysvammaisten koulutuksen järjestäjinä Suomessa ja Kiipulat testamenttasivat omaisuutensa tuberkuloosin vastustamistyöhön, mikä työ-sarka laajeni vuosikymmenten saatossa laaja-alaiseksi koulutus- ja kuntoutustoiminnaksi. Vuosikymmenien kehitystyön tuloksena Kiipulassa on nyt ajanmukainen ja moderni ammatillinen oppilaitos. Kiipulan käytössä on laaja maa-alue, useita uudehkoja koulutus- ja tuotantorakennuksia, mm. kasvihuoneita

sekä hehtaarettain metsää ja puistoja. Alueella on säilytetty vanhaa arkkitehtuuria, mm. vanha perustajasuvun kartanopäärakennus, jonka salissa osallistujat viettivät illallisohjelman lauantaina. Kaiken kaikkiaan Kiipula on ajanmukainen koulutus- ja kokouspaikka myös ulkopuolisille tilaajille.

Hämeenlinnan seudun yrittäjät olivat suunnitelleet ja valmistelevat päiville mielenkiintoisen ohjelman. Suunnitteluryhmään kuuluivat kirjoittajan lisäksi Teija ja Juuso Ahonen, Kaija ja Risto Kokko, Tuija Hämäläinen ja Raimo Raittinen ja Marianna Ansaharju. Päivien puheenjohtajina toimivat lauantaina tämän kirjoittaja ja sunnuntaina Raimo Raittinen.

Perjantai 2.9.2016

Osallistujat kokoontuivat perjantai-iltana klo 17 aikaan Kiipulan asuntolan vapaa-aikatoimintaan, jossa alkupalan ja liikunta-aktiiviteettien sekä kylpylän jälkeen kokoonnuttiin iltapalalle. Ilta kului seurustelun merkeissä, puhuimme tiestä ja matkasta

ja lauloimme tuttuja virsiä. Juusonpitämän iltahartauden jälkeen uni maittoi asuntolan pehmeissä sängyissä.

Lauantai 3.9.2016

Aamiaisen jälkeen väki koontui ulkosalle Kiipulan keskuspuistossa olevan lipputangon luokse. Yrittäjäpäivät avattiin perinteisesti ja juhlallisesti siniristilipun nostolla ja laulamalla V.A. Koskenmiehen runoon sävelletyn Lippulaulun. Kirkas sää ja sininen taivas ennustivat yrittäjäpäiville antoisaa alkua.

Varsinaisen luento-ohjelma alkoi ajanmukaisessa ja viihtyisässä auditoriossa, jonne yrittäjät olivat eteistilojen lisäksi laittaneet valmiiksi näyttelytiloja tuotteilleen. Puheenjohtajan avauksen ja osanottajien esittäytymisen jälkeen hallituksen puheenjohtaja Kari Hintsala antoi katsauksen Yrityssperhe ry:n toimintaan ja strategiseen perustaan, johon yhdistyksen toiminta pohjautuu. Näistä strategisista kulmakivistä on lisätietoa tässä lehdessä mm. puheenjohtajan palstalla.

Keskustelun jälkeen Raimo Raittinen ja Matti Grönman esittelivät yrityskummitoiminnan käytänteitä ja tekivät ehdotuksen toimenpiteiksi, joista sitten päätettiin sunnuntain kokouksessa. Tämä lehden mukana tulleet liitteet kertovat parhaiten tästä asiasta.

Ennen lounasta kuulumme Mirva Partasen ilmeikkään esityksen suoliston parhaaksi.

Maukkaan lounaan jälkeen yrittäjät saivat opetusta Hämeen ammattikorkeakoulun edustajan Jukka Raitasen avustuksella liikeidean kehittämisestä ns. Jauhin-työkalulla, joka on kehitetty EU-projektissa. Tulokset käytiin läpi lopuksi keskustelun kautta. Luennon aikana puoliset olivat tutustumassa Kiipulan kasvihuoneviljelyyn talon puutarhurin johdolla.

Päivän luentoannoksen lopuksi Mikko Tukonen johdatteli kuulijoita "elämänsä kuntoon" eli taitoja huolehtia jaksamisestaan erilaisin menetelmin."

Lauantai-ilta jatkui liikunnan merkeissä Kiipulan upeissa maisemissa ja kylpylässä.

Puheenjohtajan "teesit".

Matti Grönman Masidatasta on yrityskummitoiminnan käytännön toteuttaja.

Nyhtökauran keksijän Reetta Kivelän esitys Kustaanhovissa.

Puheenjohaja kiittää järjestäjiä. Vasemmalta Raimo Raittinen, Tuija Hämäläinen, Kaija Kokko, Marianna ja Jaakko Ansaharju sekä Kari Hintsala. Teija ja Juuso Ahonen ja Risto Kokko puuttuvat kuvasta.

Päivän loppuksi aina klo 23 saakka kokoontuimme juhlalliselle illalliselle, joka tarjottiin kartanoravintola Kustaanhovissa. Runsaan illallisen aikana paikalle kutsuttu Reetta Kivelä Gold&Green Foods Oy:stä piti esitelmän nyhtökaurasta, sen synnystä, ideasta, valmistusmenetelmästä sekä saatavuudesta ja markkinoinnista. Monet läsnäolijat saivat ensi kertaa maistaa tätä paljon kuuluisutta saanutta kaurapohjaista proteiini valmistetta, nyhtökauraa, joka ulkonäöltään ja vähän maultankin muistutti lihasekoitetta. Odotukset tästä

ihmetuotteesta ovat valtaisan, eikä pelkästään Suomessa.

Illan aika lauloimme Suomen kesään sopivia sekä hengellisiä lauluja.

Sunnuntai 2.9.2016

Sunnuntain pääroolissa perinteen mukaan oli yhdistyksen varsinainen kokous, jossa päätettiin edellisen kauden tilinpäätöksestä, toimintakerromuksesta ja tulevan kauden toimintasuunnitelmasta. Yhdistyksen toiminnan kehittämistä keskusteltiin pitkään, samoin vuoden 2017 yrittäjäpäivistä, niiden ajankohdasta ja paikasta.

Ennen kokousta luovutettiin Tarja Niemiselle kunniajäsenyyden merkiksi Yrityspärihe ry:n numeroitu standaarit. Huomionosoituksen perustana on pitkäaikainen, ansioitunut työ yhdistyksen hyväksi.

Päätöskahvien ja huoneiden luovutuksen jälkeen yrittäjät ajoivat Hämeenlinnan rukoushuoneelle lähetyslounaalle ja seuroihin. Yrityspärihe ry päätti avustuksen antamisesta hengellisen yhteisön tekemälle lähetystyölle.

Yrittäjäpäivät puolustaa paikkaansa yhdistyksemme näkyvänä keulakuvana. Parhaimmillaan Kiipulan yrittä-

jäpäiviin osallistui lähes 80 henkilöä. Näkyvän roolinsa takia yrittäjäpäiviä päätettiin jatkaa ja kehittää edelleen. Palautteet Kiipulan päivistä olivat positiiviset ja rohkaisevat. Tulevia ohjelmia laadittaessa on mahdollisuus ottaa huomioon yrittäjien toivomus väljemmistä aikatauluista, jotta aikaa jäisi tarpeeksi myös keskinäiseen seurusteluun ja kokemusten vaihtoon./-

Jaakko Ansaharju

Kasvihuoneella.

Tarja Nieminen kunniajäseneksi. standaarit luovutettiin Jaakko (vas.) ja Kari.

Kutsu Vietnamin matkalle huhtikuussa

Kuten viime numerossa kaavailimme, suunnitelmat ovat pitkällä Vietnamin matkan toteuttamiseksi. Opintomat-karyhmä Aarnen johdolla on lähettänyt tämän tiedotteen jäsenistölle. Julkaisemme tiedotteen vielä tässä lehdessä tiedon perille varmistamiseksi. Tervetuloa matkalle!

Arvoisa Yrityssperheen jäsen. Tässä tulee kutsu seuraavalle opintomatikalle. Se suuntautuu Vietnamiin, kuten lehdessämme 1/2016 ennakoitiin. Kaiva lehti esiin ja lue sieltä mielen virkistykseksi yksi sivu. Jokaisesta tässä kirjeessä mainitusta kohteesta on internetissä runsaasti tietoa.

Matkalle lähdemme Helsingistä kiirastorstaina 13.4.2017 klo 19:20 ja palaamme samaan paikkaan maanantaina 24.4.2017 klo 11:20. Lentoyhtiö on Euroopan paras viime vuodelta, Turkish Airlines. Välilasku tehdään Istanbulissa, jossa on 3-6 tuntia aikaa jaloitella. Työpäiviä pääkaupunkiseutulaisilta menee vain 5, kauempana asuvilta 6.

Lentoyhtiö haluaa varauksen sitovaksi noin 100 vuorokautta ennen lähtöä. Näin ollen tarvitsemme sitovat ilmoittautumiset viimeistään 22.12.2016. Paikkoja on tarjolla rajallinen määrä, joten ilmoittaudu HETI. Paikat täytetään ilmoittautumisjärjestyksessä – laita postia osoitteeseen yrityssperhe@luukku.com, soita tai laita tekstari Aarnelle numeroon 040 7334815. Aikaleima ratkaisee. Aarnelta saat myös lisätietoa, jos sitä kaipaavat. Matka toteutuu, jos mukaan tulee 20 henkilöä, alustava varaus on 30:lle.

Lennämme Saigoniin, jonne saavumme perjantai-illan hämärtyessä. Oppaamme on vastassa ja siirrymme hotelliin lepäämään. Tässä yli 10 miljoonan asukkaan kaupungissa vietämme alkumatkasta ja loppumatkasta muutaman yön. Tutustumme yritysmaailmaan ja paikallisiin nähtävyyksiin. Yksi rittäjistä on räätäli – voit siis hankkia vaikka uuden puvun, tilaus alkupäivinä ja nouto lähtiessä. Tulee myös aikaa ja mahdollisuus tehdä ostoksia matkan loppupäivinä.

Saigonista teemme bussilla yhden kokopäivän retken etelään Mekong Delta alueelle. Täällä suistoalueella tutustumme venekansaan ja sen elämään. Näemme kansan, joka asuu, elää, syö, käy kauppaa ja kulkee koko ikänsä vesillä. Pääsemme matkaamaan yhdellä maailman mahtavista virroista. Alue on kuulu vehreydestään.

Toinen lyhempi päiväretki Saigonista suuntautuu rannikolle, jossa käymme Long Hai:ssa, Vung Tau:ssa tai jossain muussa rantakohteessa - varmistuu alkuvuodesta. Täällä voi rentoutua ison meren ääressä ja ihastella aurinkoa. Nämä on turistikohteita, jossa käy paljon ihmisiä eri puolilta maailmaa. Toki täälläkin pääsemme paikalliseen elämään kiinni tutustumalla kalastajakylään, jossa tulemme ruokailemaan. Takuulla tuoretta.

Teemme muutaman päivän visiitin pohjoisemmaksi 200.000 asukkaan Da Latiin, jonne menemme lentäen. Tällä alueella sijaitsee muun muassa Buddalaisten Akademia sekä kristillinen kirkko. Tutustumme kahviljelyksiin, maanviljelykseen, silkkituotantoon ja moneen muuhun erikoisuuteen, minne ihan tavallinen turisti ei osaa mennä. Täällä pääsemme myös käymään alkuperäiskylässä.

Oppaamme, Keravalla asuva Thuy, on kotoisin Vietnamista. Hänellä on siellä laaja kontaktiverkosto, josta saamme nauttia koko matkan ajan. Hän menee etukäteen, käy kotonaan ja varmistaa, että meillä on paras mahdollinen verkosto käytettävissä. Meillä tulee olemaan useampikin opas matkamme aikana, mutta Thuy on tulkkimme.

Mitä siis enää emmit? Laita ilmoittautuminen sähköpostilla tai tekstarilla tai soita ja toivo, että olet 30 ensimmäisen joukossa. Muut pääsevät jonoon ja heille pyrimme järjestämään paikkoja mahdollisuuksien mukaan - 40 on ehdoton maksimi - bussin paikkojen takia! Saat ennen matkaa noin kerran kuukaudessa sähköisen matkakirjeen, jossa matka tarkentuu ja mahdollisesti kysellään lähtijöiltä toiveita. Koska meillä on paikalliset ihmiset oppaina, meillä on mahdollisuus päästä sinne, minne turisteilla ei ole asiaa. Varmasti ainakin ruokakulttuurin osalta pääsemme nauttimaan paikallisia antimia.

Laita vastaukseen jokaisesta matkalle lähtijästä (voi laittaa samaan mailiin useita):

- Nimi / nimet (koko nimi)
- sähköpostiosoite, postiosoite ja puhelinnumero
- Miten varma olet matkalle lähdöstä (100%, 75% vai 50%)

Hinta?

Yrityssperheen sponsoroimana puolihoidtohintana sisältäen matkat, majoitukset ja sisäänpääsyt 12 vrk matkalle on vain 1450€. Ennakkomaksu 200€ tulee olla maksettu 22.12.2016, koska lentoyhtiö edellyttää tämän. Ennakkomaksu palautetaan, jos matkaa ei toteuteta vähäisen osallistujamäärän vuoksi. Sen jälkeen kun matka on päätetty tehdä (23.12.2016 jälkeen) sitä ei palauteta, mutta paikan voi myydä jonotavalle jäsenelle. Loppumaksu peritään noin kuukausi ennen matkaa, jonka jälkeen maksuja ei enää palauteta ja kaikki muutokset ovat maksullisia. Ota matkavakuutus ajoissa, mielellään alkamaan heti kun olet ilmoittautunut!

Matkaterveisin Aarne Vesamäki, 040 7334815

Näyttötutkinnot osaamisen kehittämisessä

Suomessa on nerokas saikuiselle suunnattu ammatillisen koulutuksen tutkintojärjestelmä. Samanlainen toiselle asteelle kuuluva koulutusjärjestelmä puuttuu useimmista valtioista. Vain Englannissa ja Virossa on vastaava aikuisten järjestelmä. Yleensä aikuiset suorittavat ammatillisen tutkinnon nuorten kanssa. Esimerkiksi Saksassa on ns. duaalijärjestelmä, jossa aikuiset suorittavat nuorten tutkinnon. Saksassa opiskellaan pääosin työpaikoilla ja vastaa lähinnä suomalaista oppisopimusjärjestelmää.

Suomessa säädettiin vuonna 1994 ammattitutkintolaki, joka muutettiin 1999 alusta laiksi ammatillisesta aikuiskoulutuksesta. Tämä laki säättää näyttötutkinnot ja muun ammatillisen lisäkoulutuksen. Aikuisilla on siis ollut jo 22 vuotta mahdollisuus suorittaa ammatillinen tutkinto ns. osaamisnäyttönä tutkintotilaisuudessa, jotka järjestetään useimmiten omalla työpaikalla tai oppisopimustyöpaikalla. Järjestelmä on saanut valtavan suosion. Tällä hetkellä tutkinnon suorittaa vuosittain yli 50000 henkilöä, joka vastaa reilusti suunnitteen suomalaista vuotuista ikäluokkaa. Kaiken kaikkiaan järjestelmässä on jatkuvasti mukana koulutuksineen yli

120000 henkilöä. Se on siis yhtä laaja kuin suomalainen 3-vuotinen nuorten ammatillinen koulutusjärjestelmä.

Nerokas idea

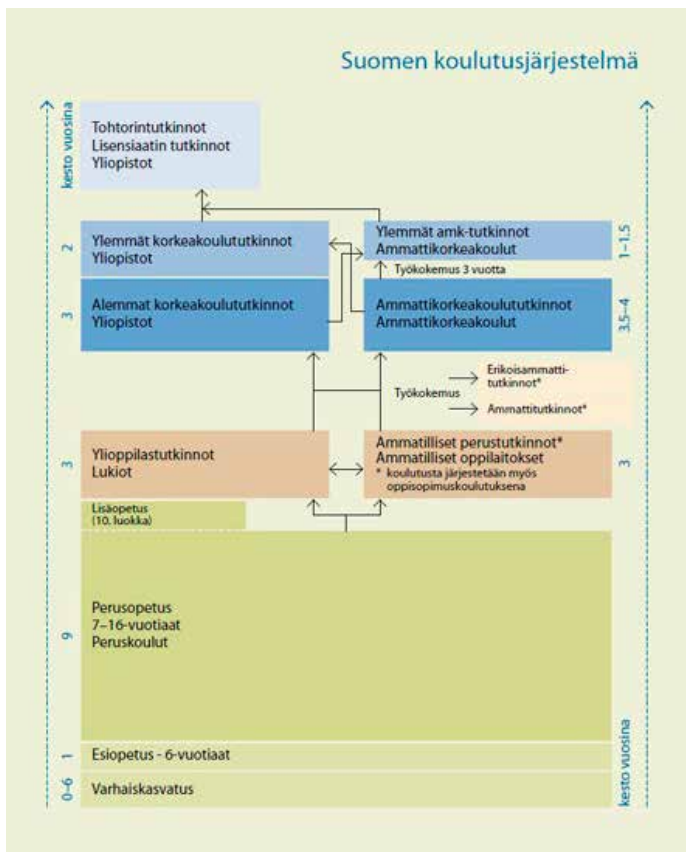
Näyttötutkinnon suorittaminen perustuu neljään keskeiseen periaatteeseen, jotka puuttuvat vielä tänä päivänäkin perinteisimmistä koulutusjärjestelmistä. Ensimmäinen periaate riippumattomuus siitä tavasta, miten ammattitaito tai osaaminen on hankittu. Kaikki osaaminen, joka koulutukseen ja tutkintoon hakeutujalla on jo aikaisemmin hankittu, otetaan täysimääräisesti huomioon. Aluksi tunnistetaan hakeutujan osaaminen eri menetelmillä, ja jos todetaan, että osaaminen on hallussa, voi mennä suoraan tutkintosuoritukseen, joka tavallisesti on osaamisen näyttö omalla työpaikalla. Siltä osin kun osaamista puuttuu, ohjataan hakeutuja tutkintoon valmistamaan koulutukseen tai muihin tarkoituksenmukaiseen tarvittavan ammattitaidon hankkimiseen. Osaamisen tunnistamisessa ammattitaitoa verrataan ko. tutkinnon perusteeseen, johon on kirjattu kyseisen tutkinnon ammattitaitovaatimukset ja arvioinnin perusteet. Näin siis kaikki se ammattitaito, jonka hakeutuja on saavuttanut esim. työuran kautta, hyödynnetään tutkinnon suorituksessa. Turhaa koulutuksessa istumista vältetään.

Toinen periaate on, että ainoa tapa, jolla voit suorittaa tutkinnon, on osoittaa osaaminen käytännön työssä. Koulutussuorituksilla et voi saada tutkintopisteitä, kylläkin voit siten kerryttää osaa-

mistasi, jonka sitten osoitat vastaavassa työsuorituksessa. Periaate antaa sellaisen mahdollisuuden, että tutkinnon suorittamiseksi ei tarvitse istua minuuttiakaan koulutuksessa, jos aikaisemmin hankittu ja saavutettu ammattitaito kattaa tutkintovaatimukset ja olet laatinut ohjatusti henkilökohtaisen suunnitelman ammattitaitosi osoittamiseksi. – Yleensä kuitenkin tutkinnon suorittajat osallistuvat johonkin tai joihinkin osiin valmistavassa koulutuksessa.

Kolmas periaate on henkilökohtaistaminen. Jokaiselle tutkinnon suorittajalle tehdään henkilökohtainen suunnitelma tutkinnon suorittamiseksi ja puuttuvan osaamisen hankkimiseksi. Kullekin tutkinnon suorittajalle pyritään löytämään hänelle sopivin ja tarkoituksenmukaisin tapa suorittaa tutkinto ja tutkinnon suorittaminen synkronoidaan yhteen työpaikan tehtävien ja tarpeiden kanssa. Edelleen kullekin suunnitellaan hänelle tarvittava ohjaus ja tarvittavat tukitoimet tutkinnon suorittamiseksi. Henkilökohtaistaminen on eräänlainen koulutuksen "omalääkärijärjestelmä". Henkilökohtaistaminen ei ole vapaaehtoista, vaan se on säädetty pakolliseksi asetuksessa ammatilliseen aikuiskoulutukseen liittyvästä henkilökohtaistamisesta (25.6.2015/794).

Neljäs periaate on työelämälähtöisyys. Näyttötutkinnot on suunniteltava, toteutettava ja kehitettävä yhdessä työpaikkojen kanssa. Kullakin tasolla, ennen kaikkea tutkintotoimikunnissa ja kentällä toimivissa arviointiryhmissä on kolmikantaedustus. Kolmikanta tarkoittaa, että elimissä on yhtä paljon työnantaja,

Tutkintosuoritukset meneillään hitsaajan ammattitutkinnossa (vas.) ja kokin ammattitutkinnossa.

työntekijöitä ja opettajia edustavia jäseniä. Myös tutkinnon perusteita, eli asiakirjoja, joissa tutkinnoittain säädetään osaamisvaatimukset ja arvioinnin perusteet, suunnittelee opetushallituksen nimeämä kolmikantainen ryhmä, jossa siis on 2/3 työelämän edustajia.

Kolmetasoinen tutkintojärjestelmä

Näyttötutkintojärjestelmä on kolmen tason tutkintoja. Aikuinen voi suorittaa osaamisen näytöillä ammatillisen perustutkinnon, ammattitutkinnon tai erikoisammattitutkinnon. Ammatillinen perustutkinto on sama kun nuorilla, suorittamistapa vain on erilainen. Perustutkinto antaa laajat perusvalmiudet ko. ammatissa ja samalla erikoistuneemman osaamisen ammatin yhdellä osa-alueella (esim. liiketalouden perustutkinto, kaksi suuntautumista: merkonomi tai datanomi). Ammattitutkinnossa osoitetaan kohdennettua ammattitaitoa, joka on perustutkintoa syvempää (esim. taloushallinnon ammattitutkinto tai yrittäjän ammattitutkinto). Erikoisammattitutkinnossa osoitetaan kohdennettua ammattitaitoa, joka on syvällistä ammatin hallintaa tai monialaista osaamista

(esim. yritysjohtamisen erikoisammattitutkinto). Nuorten järjestelmässä ei voi suorittaa ammattitutkintoja tai erikoisammattitutkintoja.

Tutkintojen vaatimukset on kirjoitettu ns. opetushallituksen määräyksiin, joita kutsutaan perusteasiakirjoiksi. Niissä on ammatitaitovaatimusten lisäksi kirjattu arvioinnin kriteerit ja annettu esimerkkejä tavoista, miten ammattitaito osoitetaan. Nämä määräykset ovat velvoittavia, mikä tarkoittaa, että tutkinnon järjestäjän, joka yleensä on valtionrahastusta nauttiva ammatillinen oppilaitos, tulee huolehtia siitä, että tutkinto suoritetaan perusteasiakirjan mukaisesti.

Ei muodollisia ennakkoehtoja

Näyttötutkintoa suorittamaan tulevalle ei aseteta muodollisia ennakkoehtoja eikä pohjakoulutusvaatimuksia tiettyjä turvallisuus- ja potilasturvallisuusmääräyksiä sisältäviä tutkintoja lukuunottamatta. Joissakin tutkinnoissa, esim. liikenne- ja kuljetustoimialoilla, tarvitaan aikaisemmin suoritettuja erillispätevyyksiä.

Henkilökohtaistamisessa pohditaan tutkinnon sopivuutta hakeutujalle. Jos näyttää siltä, ettei ko. tutkinto ole

sopiva, ohjataan hakeutuja johonkin toiseen tutkintoon. Järjestelmä antaa siis sellaisellekin, jolla ei ole aikaisemmin ollut mahdollisuuksia suorittaa mitään ammatillista tutkintoa, mahdollisuuden viralliseen tutkintoon.

Näyttötutkinnot antavat myös jatkokoulutusmahdollisuuden ammattikorkeakoulu tai yliopisto-opintoihin. Sekä ammattikorkeakoululakiin että yliopistolakiin on kirjattu myönteinen periaate tästä asiasta. Lainsäädännön lisäksi ammattikorkeakoulut ja yliopistot antavat asiasta lisäohjeita.

Näyttötutkinnot pyritään sopimaan EU:n tasolla koko unionin alueella päteviksi. Ammatillinen perustutkinto ja ammattitutkinto sijoittuvat ammattipätevyyden tunnustamisesta annetun lain (1384/2015) 5 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitetulle pätevyystasolle ja erikoisammattitutkinto 3 kohdassa tarkoitetulle pätevyystasolle.

Tutkintosuoritusten arviointi työelämästä

Näyttötutkintosuoritukset työpaikoilla tapahtuvissa osaamisen näytöissä arvioi kolmikantainen arvioijaryhmä. Opettajan lisäksi arvioijina toimivat työntekijän edustaja ja työntekijöiden

edustaja. Nämä työelämästä tulevat arvioijat ovat useimmin samasta työpaikasta kuin tutkinnon suorittaja, mutta voidaan valita myös ulkopuolelta. Tutkinnon järjestäjän velvollisuus on perehdyttää arvioijat arviointityöhön. Arvioijat ovat alan ammattilaisia ja he tuntevat tutkinnon alaan kuuluvat ammattiasiat.

Arviointitulokset lähetetään tutkintotoimikunnille, jotka vahvistavat arvioinnin ja myöntävät tutkintotodistuksen.

Tutkintotoimikunnat ja tutkinnon järjestäjät

Näyttötutkintoihin liittyy vielä yksi piirre, joka puuttuu perinteisistä koulutusjärjestelmistä. Opetushallitus asettaa työelämäjärjestöjen ehdotuksesta 6-9-jäsenisen tutkintotoimikunnan kullekin tutkinnoille tai joillekin tutkinnoille, joiden tehtävä on sopia näyttötutkinnon järjestämisestä ammatillisen koulutuksen järjestäjien kanssa, hoitaa järjestelmän laadunvalvonta ja myöntää todistukset tutkinnon suorittaneille. Tutkintotoimikunta on kolmevuotinen luottamushenkilöelin, jossa on siis kolmikantainen edustus.

Varsinainen asiakkaille näkyvä toiminta tapahtuu ammatillisissa oppilaitoksissa. Esimerkkeinä tutkinnon järjestäjistä mainittakoon esim. Tampereen aikuiskoulutuskeskus, Pohjois-Karjalan ammattiopisto (Joensuu) tai Koulutuskeskus Salpaus (Lahti).

Näyttötutkintojen käyttö henkilöstön ja yrittäjän koulutuksessa

Voidaan todeta, että yritykset ja työpaikat sekä muut organisaatiot ovat löytäneet näyttötutkinnot osaamisen kehittämiseen sekä yksityisellä sektorilla että julkishallinnos-

sa. Koska järjestelmä pääosin rahoitetaan yhteiskunnan varoin ja toteutetaan valtaosin työpaikoilla, se on edullinen ja joustava myös koko-aikatyössä olevalle. Oppilaitoksessakin toteutettavat osat koulutuksesta suunnitellaan monimuotoiseksi ja verkossa toimiviksi.

Esimerkkejä sopivista näyttötutkinnoista eri tehtävälajoilla on lukuisia (pt = perustutkinto, at = ammattitutkinto, eat = erikoisammattitutkinto):

Yrittäminen ja johtaminen:

- yrittäjän eat ja at
- johtamisen eat
- yritysjohtamisen eat
- lähiesimiestyön at (työnjohto)
- kaupan esimiehen eat
- yritysneuvojan eat

Myynti ja hallinto:

- liiketalouden pt
- sihteerin at
- myynnin at
- taloushallinnon at ja eat
- isännöinnin at
- ulkomaankaupan at
- markkinointiviestinnän at
- automyyjän at

Tekniikka ja teollisuus

- elintarvikealan at
- rakennusalan at
- kondiittorin at
- tekniikan eat (työnjohto)
- maalarin at
- koneenasentajan at
- puualan at ja eat
- prosessitekniikan at
- mehiläistarhaajan at

Palveluala

- sosiaali- ja terveysalan pt (lähihoitaja)
- hierojan at
- erä- ja luonto-oppaan at
- floristin at
- hiusalan at
- kiinteistöpalvelujen at
- kotityöpalvelun at
- matkatoimistovirkailijan at
- suntion at

Yhteensä järjestelmässä on yli 350 tutkintoa, joten valinnan varaa riittää. Kaikki tutkinnot löydät netistä www.oph.fi/nayttotutkinnot.

Mitä hyötyä tutkinnon suorittamisesta?

Näyttötutkintojen olemassa olon aikana on tehty useita vaikuttavuustutkimuksia. Niiden tulokset ovat valtaosin positiivisia, mitä tulee tutkinnon suorittamisen hyötyihin. Tutkimukset ovat tuoneet myös paljon kehittämistietoa, joiden avulla järjestelmää on kehitetty vuosien aikana.

Pienet ja mikroyritykset ovat tunnettuja nihkeästä suhtautumisesta henkilöstön kouluttamiseen. Tarkat työajat ja kiihkeä työtahti sekä pelko hyvän työntekijän siirtymisestä uuteen työpaikkaan tekevät pienyrittäjän varovaiseksi koulutusinvestoinneissa. Tehdyt tutkimukset osoittavat kuitenkin, että yritykset, jotka ovat ahkeria suunnittelemaan ja toteuttamaan henkilöstönsä osaamisen kehittämistä, ovat pitkällä tähtäyksellä kilpailukykyisimpiä. Yhä useimmin henkilöstön osaaminen liitetään laadun ylläpitämiseen ja varmistamiseen laatuserifikaattien kautta. Tilaajat ovat entistä kiinnostuneempia siitä, miten toimittaja hoitaa yrityksensä toiminnan laadunvarmistuksen. Silloin järjestelmällinen ja suunniteltu osaamisen kehittämisjärjestelmä palkitsee.

Vaikuttavuustutkimusten mukaan työntekijälle tai toimihenkilölle tutkinnon suorittaminen merkitsee aina ammatti-identiteetin nousua ja kokonaisymmärrystä omaista osaamisesta ja sen kehittämisestä suhteessa muihin alan ammattilaisiin. Käytännön työssä se merkitsee myös oman työn kehittämistä, toimintaprosessien ja –tapojen tarkistamista ja sitä kautta

tehoa lisää yrityksen toimintaan. Monissa työehtosopimuksissa noteerataan näyttötutkinnon suorittaminen pienellä tuntipalkan lisäyksellä. Positiiviset vaikutukset työntekijän työtehoon ovat parhaimmillaan 1-3 vuoden tähtäyksellä tutkinnon suorittamisesta. Tämä tutkimustulos tukee ajatusta, että oman osaamisen kehittäminen on elinikäinen tehtävä ja sitä on tehtävä systemaattisesti.

Näyttötutkinnot ovat yrittäjälle edullinen ja joustava henkilöstön osaamisen kehittämisjärjestelmä. Tutkinnon myötä kehitetään juuri sitä osaamista, mitä yrityksessä tarvitaan.

Mistä saa tietoa?

Opetusviranomaiset ovat luoneet kansalaistietokantoja, joista jokainen meistä saa tarvittavat tiedot näyttötutkinnoista ja niiden suorittamisesta. Hakumahdollisuuksia on useita: tutkinnoittain, tutkinnon järjestäjittäin, alueittain jne. Tässä esimerkkejä:

nayttotutkintohaku.fi

- Kansalaispalvelu, jolla haetaan tietoja tutkintojen järjestäjistä, jotka järjestävät näyttötutkintoja

osaan.fi

- Kansalaispalvelu, jolla voi verrata omaa osaamistaan suhteessa ammatillisten tutkintojen ammattitaitovaatimuksiin

eperusteet.opintopolku.fi

- Kansalais- ja viranomaispalvelu, joka sisältää opetussuunnitelmien ja tutkintojen perusteet

opintopolku.fi

- Kansalaispalvelu, josta löytää tietoa koulutusmahdollisuuksista ja koulutustarjonnan

Lisää luettavaa näyttötutkinnoissa löytyy www.oph.fi/nayttotutkinnot/.

Jaakko Ansaharju

Kirjoittaja on johtamisen tutkintotoimikunnan puheenjohtaja kaudella 1.8.2016-31.7.2018

Osaatko jo?
Arvioi itse.
Osaan.fi
 Näyttötutkinnot ja ammatillinen peruskoulutus

 OPETUSHALLITUS

Niilo Kärjen tie yrittäjäksi

Nuoruutta ja koulunkäyntiä

Olen Niilo Kärki, syntynyt 1945 Pohjois-Karjalassa Enon Salolla savusaunassa, kuten kaikki meidän yhdeksän sisarusta, seitsemän poikaa ja kaksi tyttöä.

Olen käynyt kansakoulun, mitään muuta koulua ei ollut. Ensimmäinen viisi vuotta koulua käytiin yhden maatalon tuvassa siellä Enon Salolla. Meitä oli siellä tuvassa 36 oppilasta. Kaikki ensimmäisestä viidenteen luokkaan oli siellä samassa tuvassa. Yksi opettaja, eikä tarvittu kouluavustajia. Ensimmäinen luokka oli etupenkissä, toinen luokka seuraavassa penkissä ja niin edelleen. Opettajat olivat yleensä nuoria Etelä-Suomesta tulleita vasta val-

mistuneita ylioppilaita, jotka olivat saaneet jonkinlaisen opettajakoulutuksen. Ei siellä ollut minkäänlaisia ongelmia. Opettajat kävivät syksyllä, kun koulut alkoivat, perheissä tutustumassa minkälainen on oppilaan koti. Kun meilläkin oli sellainen uskovainen koti, niin siellähän isä antoi opettajalle sellaisia ohjeita, että minkälaisen kasvatuksen nämä meidän lapset ovat saaneet. Sitten kun meillä pidettiin seuroja, niin isä lähetti opettajan kotiin kirjeen, jossa kertoi, että meille voi tulla seuroihin. Kyllä ne joskus tulivatkin, mutta ei jokainen kerta kun vähän vierastivat sitä asiaa.

Kyllähän me Kallen, minun kaksosveljen, kanssa yritettiin ojaa kaivaa ja tehdä metsähommia, mutta sitten

me todettiin, että ei me näillä hommillakaan voida henkeämme hyvin pitkälle pitää ja vielä perhettäkin elättää. Eihän siellä ollut elinmahdollisuutta pienellä tilalla, vaan oli lähdeettävä muualle töitä hakemaan. Minä läksin 16-vuotiaana 1961 Lieksaan Pankakoskelle sukulaisten leipomoon juoksupojaksi ja siellä olin sitten kolme ja puoli vuotta.

Leipomoalan alkutaivalta

Sitten 1964 minä näin Karjalainen-lehdessä ilmoituksen, että Helsinkiin Ehon Leipomoon tarvittiin konditoria paistajaa ja siinä oli vielä, että palkka on 500 markkaa kuukaudessa. Sieltä tuli sitten kirje minulle, että

sulle on varattu paikka täältä ja asunto. Niin minä sitten sanoin sille leipomon isännälle, että nyt tämä poika lähtee Helsinkiin kahden viikon päästä. Joku mummeli, joka oli töissä siellä Ehon Leipomossa, oli sanonut, että hän ottaa mielellään töihin kun on Karjalan poikia. Siinä sitten elettiin vuoden verran.

Minä paistoin kaikki kakukupohjat, piparit ja kääre-torttupohjat ja olin siis konditoriapuolen paistaja. Uunit olivat hienoja sähköuuneja, ns. kehtouuneja, jossa oli isot lasi-ikkunat joista oli helppo seurata sitä paistoprosessia. Mulla oli siinä vielä sellainen saksalainen mestari, sellainen tiukka äijä, niin se sanoi, että jos sulla ei ole hommaa siinä paistohetkellä, niin älä seiso paikallas, vaan vaikka kävelet,

Niilon huoltoasena silloin ennen.

että olisit niinku tekevinäs jotakin.

Sitten minä läksin Ylä-Myllylle armeijaan 1965 ja minä pääsin pois helmikuussa 1966, kun silloin oli sellainen lyhennetty palvelusaika, kun valtio säästi.

Armeijan jälkeen tutustuin nättiin tyttöön Kurusta, Maire Pyydysmäkeen ja me avioiduin 29.10.1966. Vuosien saatossa olemme saaneet viisi lasta, kaksi tyttöä ja kolme poikaa.

Oma leipomotoiminta alkaa

Sitten armeijan jälkeen minä tulin takaisin töihin siihen samaiseen leipomoon. Sitten Hyttisen Tauno, joka toimi poliisina täällä Helsingissä ja ajoi myös pulla-autoa Malmin Keskusleipomossa soitti minulle. Hän oli lopettamassa hommat siellä ja sanoi, että nyt täällä on sulle työpaikka. Leipomom omisti Alholinna niminen perhe, jonka vaimo oli Pohjois-Karjalasta ja tuttu meille. No minä menin sinne sitten töihin. Vuonna 1969 siltä mieheltä kuoli vaimo 46-vuotiaana ja se mies oli paljon vanhempi. Silloin se mies sanoi, että nyt on semmoinen tilanne, että hän myy tämän leipomom pois. Minä olin sen verran nuori mies 21-vuotias, että minä en uskaltanut yksin siihen lähteä, niin minä sanoin, että yritä nyt ensin myydä joillekin muulle. No sitten siinä tapahtui sellainen tilanne, että Hyvinkäältä tuli yksi leipuri, joka olisi ostanut sen, mutta sillä oli koira, jota se ei voinut tuoda leipomom päässä sijaitsevaan asuntoon. Niin se meni sitten eläinlääkärille koira tapattamaan, eli antamaan piikkiä. Mutta siinä kävikin niin, että se mies kuoli siihen eläinlääkärin pakeille.

Sitten se Alholinna tuli illalla leipomolle, kun otin tilauksia vastaan ja sanoi, että

nyt on semmoinen tilanne, että jos sinä et osta tätä leipomoa, niin minä poltan tämän koko leipomom. Se oli niin pahalla päällä kun se ukko kuoli, jonka piti ostaa tämä leipomo. Sitten minä rupesin suunnittelemaan sitä, että jos minä jollain tavalla saan ostettua sen leipomom. Minä puhuin Kaukolle, mun velipojalle Lieksasta ja se innostui tulemaan mulle kaveriksi. Leipomo oli meille yhteinen, kun siihen aikaan se raha oli kovin tiukassa pankeissa, mutta me saatiin se siitä sitten ostettua. Kauko oli kolme ja puoli vuotta siinä kaverina 1969...1973. Sitten Kaukosai sellaisen jauhoastman ja sen piti lopettaa leipomohommat kun lääkäri kielsi kokonaan ja palasi takaisin Lieksaan. Minä ostin Kaukolta sen puolikkaan pois ja jäin siihen yksin. Mulla oli 15 ihmistä töissä ja minä olin 24 vuotta vanha silloin.

Tuli tuhoaa leipomoyrittäjyden

No 1976 se leipomo sitten paloi. Kallen kanssa tehtiin vähän lattiaremonttia siinä leipomossa ja puhalluslampulla kuivattiin sellaisia koperoita mitä meidän piti peittää ja maalata se lattia. Siinä pääsi kipinä lentämään jostakin klossista seinän väliin ja se leipomo syttyi tuleen kesäkuun 10 päivä. Se oli semmoinen tuholaisen päivä. Vaikka siellä leipomossa oli iso väki töissä, niin minä tein siihen aikaan elämäni parhainta tulosta sen yrityksen aikana. Se oli hyvin kannattavaa se toiminta. Siihen aikaan leipomotuotteissa oli hyvä kate, mutta tänä päivänä aika on muuttunut.

Palon jälkeen me suunniteltiin pari vuotta uutta leipomorakennusta, mutta kaupunki ei antanut meidän tehdä siihen sellaista kuin me olis haluttu, koska se oli

kaupungin vuokratontilla ja meidän piti sitten luopua siitä tontista kun sen vuokraoikeus loppui.

Huoltoasemayrittäjyys alkaa

1978 Malmin Teboil'n bensakauppias sanoi minulle, että rupee myymään bensaa, että hän lopettaa tämän homman, että kun sä et saanut rakentaa sitä leipomoa, niin tule tähän myymään bensaa, kyllä sä elät silläkin. Silloin alettiin yrittämään siinä ja nyt sitä on kestänyt 38 vuotta. Siinä on vaimon ja lasten kanssa oltu liki 40 vuotta. Nyt olen ollut n. 10 vuotta sairaseläkkeellä sydänvaivojen takia, mutta tytär ja pojat jatkavat edelleen. Pojat tulivat mukaan heti kun "kynnelle kykenivät", eli kesällä koulu-aikaan ja esim. Petsku oli siitä niin innostunut ja siihen saattoi luottaa jo nuorena poikana. Kun me lähettiin Mairens kanssa lomalle, niin Petsku jäi hoitamaan huoltoasemaa. Se nukkui yöt konttorin lattialla ja aamulla hyppäs kassalle hommiin ja nythän Petsku vastaa siitä koko touhusta tänä päivänä.

Tää meidän asema on vuonna 1969..1970 valmistunut asema, joka on tommoinen vanhan kansan asema, jossa on korjaamohalli, pesuhalli ja pieni kahvio. Se on sellainen pieni huoltamo, mutta kuitenkin se on Malmin keskellä, jossa ei ole paljon ohikulkevaa liikennettä, mutta sellainen paikallinen asema, jossa meillä on ollut pitkäaikainen asiakassuhde alusta alkaen. Niistä kun pidetään hyvä huoli, niin ne ovat vaan siinä aina käyneet kymmeniä vuosia ne samat ihmiset. Nyt siinä on polvi vaihtunut. Asiakkaina on ollut paljon taksimiehiä ja nyt niissäkin on jo uusi polvi, vanhojen taksi-isäntien pojat

jatkamassa yritystään. Kiva seurata sitä tilannetta, kun papat on jääneet sivuun ja pojat jatkavat toimintaa molemmilla puolilla. Siellä ne istuu kahvilla aina kun minä poikkeen siellä asemalla ja meillä on hyvin mieluisaa keskusteltavaa niiden kanssa, kun muistellaan niitä vanhoja hyviä aikoja. Tää huoltoasemakauppias on muuttunut niin totaalisesti, että tällainen nykyaikainen liikenneasema, niin eihän siellä korjaamopalveluja ole lainkaan ja tuskin saa ilmaa renkaisiin. Meiltä löytyy kaikki palvelut sieltä, rengastyöt, määräraikaishuollot kaikkiin merkkeihin. Toiminta on hyvin perinteistä ja pyritään siihen, että asiakas saa mahdollisimman nopeasti sen palvelun, mitä se autoon tarvitsee. Esim. jos rengas on tyhjä tehdään se heti, eikä asiakkaan tarvitse jättää autoaan asemalle. Tähän pyritään tänäkin päivänä. Meillä on hyvällä paikalla se asema, paljon ihmisiä ympärillä ja ne tykkää hyvästä palvelusta. Missä ne saa hyvän palvelun, ne tulee aina uudestaan.

Yrittämisen viehätystä

Kun miettii taakse päin tätä tilannetta, kun mullakaan ei ollut minkäänlaista koulutusta, jotta olisin päässyt jonnekin virkahommiin. Jostain syystä tämä viehätti, että oma yritys pitää saada jollain tavalla väännettyä. Kyllä se sitten olosuhteiden pakosta mullekin tämä yrittäjän ura aukeni sieltä leipomohomasta vuodesta 1969 lähtien. Kyllä siinä vaan on semmoinen viehätys, vaikka on niitä raskaita päiviä, että joskus teki mieli joku aamu, että nyt ei kannattais leipomolle, taikka huoltoasemalle tänään mennä, että ei ole semmoinen fiilis. Minä olen aina tykännyt asiakaspalvelusta. Minä olen niin onnellinen siitä kun minä

olen jonkun asiakkaan, oikein pulassa olevan asiakkaan, päästänyt pulasta. Sitten kun ne vielä viikkojen päästäkin soittelevat palautetta, taikka asemalle tulee kirjeitä, kun joku on saanut avun autoonsa sillä hätähetkellä, kun rengas on esimerkiksi sunnuntaipäivänä hajonnut. Eihän ne saa apua mistään, mutta meillä on renkaita varastossa, niin me vaihdetaan, taikka korjataan se rengas riippumatta mikä on päivä, taikka kellonaika. Asiakas palvellaan kuntoon ja se pääsee jatkamaan matkaa.

Haasteita

Kyllähän niitä stressejä Kurani aikana on ollut. Tämähän oli kaikkein pahin tämä leipomopalo.

Sitten myöhemmin oli huoltamoaikana, kun verotarkastaja tuli tarkastamaan kirjanpidon. Sitten meille kävi sellainen tilanne, että meillä oli ulkovarastossa ne vanhat mapit pinoissa hyllyissä. Teboililta tuli sitten määräys, että tuo vanha varasto

puretaan ja siihen tehdään uusi varasto. Minä sanoin pojille, että kaikki romutavara ja mikä on märkänä, pitää heittää kaatopaikkakuormaan. Siinä meni samalla kolmen vuoden mapitkin kaatopaikalle. Verotarkastaja ihmetteli ja kyseli, että missäs on kolmen vuoden paperit? Minä sanoin ja kerroin, että minkälainen vahinko siinä oli päässyt käymään ja että ei ne tahallaan, vaan minä käskin huonot tavarat heittämään. Ilmeisesti ne olivat kastuneet siellä varastossa ja pojat teki työtä käskettyä. Onneksi mulla oli hyvä kirjanpitäjä, joka useamman vuoden oli pitänyt meidän kirjanpitoa ja hän vakuutti verovirastolle, että tämä mies ei yritä mitään huijausta, vaan on tapahtunut todella vahinko. Me siitä selvittiin, vaikka olihan se melkoinen painajainen. Kyllähän ne sitten pikkuisen sakotti mua siitä mun hölmöilystä, mutta siitä selvittiin kuitenkin.

Silloin talousromahduksen

aikaan 1991, kun toista sataa bensiinikauppiasta meni konkurssiin. Siihen aikaan kauppiaan piti ostaa polttoaineet omaan varastoon. Sitten kun tuli tämä lama, niin öljy-yhtiöt osti kauppiaiden polttoainevarastot itselleen ja alettiin myymään polttoaineita komissiokauppana. Se pelasti tilanteen. Minä oon aina pelännyt vierasta pääomaa, sitä ei sais olla liikaa. Pyrein aina siihen, että en ota isoja velkoja.

Nämäkin olivat sellaisia koettelemuksia siinä mielessä, että se vaan kasvatti tavallaan sitä yrittäjän järkeä, että pitää olla aina järki päässä ja jalat maassa näissä asioissa.

Ruumiin ja mielen terveyttä

Silloin kun minä leipomon Sostin, niin sen aikainen kokenut yrittäjä Eero Halme sanoi minulle, että sitten kun sinä aloitat sen yrittämisen, niin muista sitten itseäsi. Vähintään kerran päivässä, kun raskaan työpäivän teet. Leipomoonkin lähetettiin kolmelta aamuyöllä. Niin muista, että työpäivän päälle teet pienen lenkin, että hiki tulee pintaan. Yrittäjän täytyy pitää huolta itsestään. Eihän sitä aina pitkien työpäivien jälkeen jaksanut lenkille lähteä, mutta aina kun se oli mahdollista, niin se lenkki piti tehdä. Se pitää yrittäjän korvienvälän kunnossa.

Sukupolvenvaihdos

Muutamia vuosia sitten tehtiin sukupolvenvaihdos ja nykyisin lapset vastaa huoltamon toiminnasta. Tytär Minna keittelee kahvia kahvion puolella, Harri vastaa korjaamotoiminnasta ja Peterillä on kokonaisvastuu.

Tämän sairauden, sydänvaivojen, myötä tämä sukupolvenvaihdos oli onnistunut.

Pojat olivat olleet kasvamassa yritykseen mukaan, niin mun oli hirmu helppo jäädä katselemaan sivusta. Pojat sanoikin mulle, että nyt se on semmoinen juttu, että tämä on sen verran stressaavaa tämä yrittäjän työ, että nyt se on parempi, että jäät kotia lepäämään näistä hommista. Kyllä sä voit täällä käydä meitä silloin tällöin tuuraamassa, niin kuin oon käynytkin ja varsinkin kahvilla aika usein. Pojat on ottaneet sen homman niin vastuullisesti, että mun on ollut hyvin helppo seurata poikien menestystä.

Huomionosoitukset

Vuosi sitten 2015 Petskulle annettiin Teboilin "Vuoden Kauppias" palkinto. Minähän sain Koillis-Helsingin Yrittäjiltä "Vuoden Yrittäjä" palkinnon vuonna 2005. Siinä mielessä poika on ottanut tosissaan tämän homman, että yhtiönkin herrat ovat havainneet sen. Kyllä se innostaa poikiakin siinä yrittämisessä, kun heitä pikkusen huomioidaan.

Vaimo, Maire, jäi vähän myöhemmin eläkkeelle ja hyvin on sopeutunut tähän eläkeläisen elämään. Tämä on oikein mukavaa hommaa. Nyt me kylätellään yhdessä ja tehdään lenkkiä ja syödään terveellisesti.

Kiitollisena tästä kaikesta, toivottaen nuorille yrittäjille voimia ja kaikkea hyvää.

Niilo Kärki perheineen

Niilo ja Maire kotisohvalla.

Uusia jäseniä Yritysverheeseen

Nimi	Toimiala	Yhteys	Paikkakunta
<i>I&J Yhtiöt Oy</i>	<i>Liikunta- ja kuntosalipalvelut</i>	<i>ilkka@likkaviljanen.fi</i>	<i>Vääksy</i>
<i>T:mi OHKits</i>	<i>Viestintälaitteiden valmistus</i>	<i>yrjo.hartikka@phnet.fi</i>	<i>Pennala</i>
<i>Kokko Yhtiö Oy</i>	<i>Leipomo-konditoria</i>	<i>risto.kokko@kondiittori.fi</i>	<i>Hämeenlinna</i>
<i>T:mi Essi Ansaharju</i>	<i>Eläinten hoito, kirjanpito palvelut</i>	<i>essi.ansaharju@gmail.com</i>	<i>Hämeenlinna</i>
<i>Arkkituuri Oy</i>	<i>Arkkituuri palvelut</i>	<i>lasse.lehtinen@arkkituuriyoy.com</i>	<i>Hämeenlinna</i>

Kolumni

SENIORILTA

Haravia olis saatavana

Eräs varhaisnuoruudessa mieleeni jäänyt tienvarsimainos oli Padasjoen Maakeskessä, Anttilanmäellä. Aitatonpöytä oli naulattu laudanpätkä, jossa luki "Haravia olis saatavana - Omar Anttila". Ohikulkevat ihmiset tunsivat Omarin taitavana heinäharavan valmistajana. Nyt niitä taas sai ja kauppa kävi. Omarin menestyksenkäs haravakauppa perustui laatuun ja sen kautta syntyneeseen luottamukseen. Hinnosta ei puhuttu, se maksettiin mitä pyydettiin. Omar Anttilan laatusertifikaatti oli kirjoitettu maakeskeläisten alitajuntaan. Kun tarvittiin haravia, niitä ostettiin Omarilta.

Kerran työelämän alkupuolella laadimme innoissamme lehtimainosta Juhlalipalvelun laajentuneesta tarjonnasta. Keksimme otsikoksi "Alueemme paras pitojenlaittaja". Sain siitä yrityksen johdolta kipakan palautteen. "Ei niin pidä sanoa. Lukija ajattelee mielessään meidän paitsi liioittelevan niin myös ylpeilevän. Ylisanat voivat osua pahasti omaan nilkkaan! Pitää pystyä vastaamaan, mitä lupaa. Ja vielä vähän enemmänkin. Kuinka paras voi olla odotusarvoa enemmän?"

Tuotteen hinta on tullut varsinkin 2000-luvulla ehkä merkittävimmäksi kilpailukeinoksi. Hinnoinnilla liikutteluaan valtavia ihmismassoja. Monet yrittäjät ovat joutuneet kauppaketjujen paineessa toivottomaan oravanpyörään. Pitää tinkiä laadusta, jotta tuotteen hinnan saa alemmaksi. Tai jos et anna vaadittuja lisälennuksia olemassa oleviin tuotteisiin, ne voivat joutua pois valikoimalistoista. Suuren volyymin strategia voi toki tuoda menestystä mutta yhtä hyvin täydellisen romahduksen.

Kaikki nämä esimerkit kertovat yrityselämän mahdollisuuksista ja vaikeuksista. Uskon, että korkea laatu on sittenkin kestävä menestyksen paras kulmakivi. Se pitää paaluttaa tukevasti paikoilleen. Kaikkiin houkutuksiin ei kannata lähteä mukaan.

Eräs ystäväni kertoi valitessaan makkaroita marketin kymmenien metrien mittaisista hyllyköistä. "Katson kilohintaa, kun se on kohtuullisen korkea, vakuutun, että tuote on laadukas. Loppusumma kassalla ei paljoa muutu". Niin, hyvää ei saa halvalla. Laadun muistaa mutta hinnan unohtaa.

Eero Nieminen
Toimitusjohtaja evp. Tampere

Valmistautuminen yrityksestä luopumiseen

Yllä oleva otsikko saattaa ensi silmäyksellä tuntua jopa pelottavalta, ainakin epävarmuutta lisäävältä. Jokaisella yrittäjällä on kuitenkin joskus tilanne, että pitää miettiä, miten oma yritys jatkaa toimintaansa, kun siitä joudutaan luopumaan. Yrityisperheen jäsenistä saattaa joillakin olla edessä tilanne, että tuo omasta yrityksestä luopuminen on vartenotettava vaihtoehto. Tässä jutussa Matti Grönman antaa ohjeita hallittuun yrityksestä tai yritystoiminnasta luopumiseen.

Muutamilla pienillä vinkeillä haluan auttaa teitä, hyvät kollegat, tämän asian käsittelemisessä ja eteenpäin viemisessä. Käsitelen aihetta siitä näkökulmasta, joka minulle on syntynyt toimiessani yritysconsultina ja yritysvälittäjänä. Tuon esille myös muiden samalla alalla toimivien huomioita ja vihjeitä. Eli ihan hyvin tämän artikkelin otsikkona voisi olla myös vaikkapa "Onnistuneen yrityskaupan lyhyt oppimäärä osa 1".

Kokemukseni mukaan kuka tahansa voi olla vaikka kuinka hyvä myyjä oman bisneksensä alueella. Kun kysymykseen oman yrityksensä ja mahdollisesti koko elämäntyönsä luovuttaminen jonkun toisen haltuun, alkaakin mieleen tunkeilla kaikenlaisia ylimääräisiä ajatuksia, jotka pahimmassa tapauksessa saattavat pilata koko asian. Joudutaan pois omalta mukavuusalueelta, mikä sinänsä on ihan luonnollista meille ihmisille. Näin ollen yrittäjä itse saattaa olla kaikkein kykenemättömin hoitamaan näin vaativan tehtävän kunnialla maaliin. Onneksi on olemassa erilaisia tahoja, jotka voivat auttaa

Matti Grönman

yrittäjää tässäkin vaiheessa yritystoimintaa.

Luopuminen on vaiheittain etenevä prosessi

Mille tahansa prosessille tyypillistä yksinkertaisimmillaan on kolme vaihetta: 1) prosessi alkaa 2) tehdään tarvittavat toimenpiteet vaiheittain 3) prosessi päättyy.

Lähdetään nyt avaamaan noita vaiheita.

1) Prosessin aloitus

Huolellinen valmistautuminen kannattaa aloittaa hyvissä ennen kuin "tilanne on päällä". Eräs tunnettu suomalainen, kansainvälisestikin menestynyt, jääkiekkovalmentaja käyttää usein sanontaa, että "Jos illan peliin valmistautuminen aloitetaan

pelipäivänä, niin melko varmasti "turpaan" tulee". Sama pätee yrityksestä luopumisen suhteen.

Kokemukseni mukaan yrittäjä liian helposti aliarvioi prosessin ajallisen keston. Nykypäivänä kauppaprosessin tyypillinen kesto-aika on 6 kk – 1 vuosi, jopa kauemminkin. Kuitenkin tuon ajan yrittäjän tulisi vielä jaksaa kehittää ja viedä yritystään tuloksellisesti eteenpäin.

Toinen tekemäni huomio on kysynnän yliarviointi. Omaa yritystä katsotaan liian subjektiivisesti. Luullaan, että yritys viedään käsistä, jos vain joku saa tietää aikeistani luopua siitä. Näin ei vain valitettavasti ole asian laita.

Kolmas tekemäni havainto on mahdollisen ostajan profilointi. Ostajan tulee olla "minun

laiseni" tai ainakin sellainen, jolle voin tämän luovuttaa.

Mistä kannattaa aloittaa, kun päätös jatkajan etsimisestä on tehty?

a) Edunvalvontavaltakirja on ensimmäinen, joka yrittäjällä tai kenellä tahansa tulisi olla siltä varalta, ett itselle sattuu jokin ennalta arvaamaton tilanne: sairaus, tapaturma tms. mikä tekee itsestä kyvyttömän hoitamaan omia asioitaan.

b) Yrityksen testamentti siltä varalta, että itse en olekaan jakamassa yritykseni tuottamaa hyvää.

c) Osakassopimukset kannattaa tehdä kuntoon ja päivittää ajan tasalle.

d) Yrityksen hallintomappiin tulisi kerätä kaikki yrityksen toimintaan liittyvät asiakirjat.

Nykyaikaiset tilitoimistot tarjoavat tällaista palvelua ellei sitä hoideta itse.

2) Helpota ostajan ostoprosessia

a) selvitä sisäiset omistusjärjestelyt. Varsinkin osakeyhtiöissä tulee selvittää, ketkä osakkaista aikovat luopua osakkeistaan. Ellei kaikki halua luopua, tulee varmistaa, aikooko joku omistajista käyttää mahdollista etuosto-oikeuttaan. Toisaalta myös tulee selvittää, myydäänkö liiketoiminta (liiketoimintakauppa) vai yhtiö (osakekauppa).

b) myyjän eläkejärjestelyt. Varsin usein olen törmännyt tilanteeseen, jossa yrittäjä ei ole "ehtinyt riittävästi" perehtyä omaan eläketurvaansa. Tämänkin asian selvittäminen asiantuntijan avustuksella useimmiten vielä tässä vaiheessa on omiaan tuomaan lisäarvoa yrittäjän tulevaisuutta ajatellen.

c) yrityksen rakenteelliset järjestelyt. Usein vuosien saatossa yritys on investoinut esim. oman tuotantolaitoksen rakentamiseen, mikä näkyy taseessa omaisuutena. Varsin tyypillistä yrityskaupassa kuitenkin on se, että ostaja ei olekaan kiinnostunut toimitilojen ostamisesta. Rahoituksen puute on yleinen syy toimitilojen ostamiseen. Mieluummin ostaja olisi valmis jäämään vuokralle tiloihin. Siltä varalta tulisi miettiä, kannattasiko yhtiössä tehdä jakautuminen. Jo toimitilat ja liiketoiminta koneineen jaettaisiin eri yhtiöille, ostajan rahoitus mahdollisesti helpottuisi.

d) tuotannon ja toiminnan järjestelyt. Tuotannon osalta tulisi miettiä, onko tuotannossa joitain kannattamattomia osa-alueita. Kannat-

tamattomien osa-alueiden karsiminen useimmiten tuo mukanaan säästöä henkilöstökuluissa. Toisaalta myös kannattavien tuotannon osa-alueiden kohdalla tulee miettiä esim. kapasiteetin lisäysmahdollisuutta vaikkapa automaatioinvestoinnin myötä. Tämä on omiaan antamaan positiivista nostetta ostajalle. Myös sähköisen taloushallinnon käyttöönotto parantaa kiinnostavuutta.

e) kustannuspaikkakohtainen kirjanpito. Mitä monipuolisempaa yrityksen toiminta on, sitä suurempi merkitys on selkeästi järjestetyllä taloushallinnolla. Ajatellaanpa vaikka yritystä, jolla on aputoiminimien alla olevaa liiketoimintaa. Joskus voi tulla kysymykseen vaikkapa tällaisen liiketoiminnan myyminen. Silloin kustannuspaikkakohtainen kirjanpito antaa ko. osa-alueen tuloslaskelman nopeasti ilman tilitoimiston ylimääräistä työpanosta.

f) taseen keventäminen. Aikaa myöten yleensä yrityksille on kertynyt "ylimääräistä" omaisuutta, joka ei suoraan kuulu yrityksen liiketoimintaan. Tällaisia ovat esim. Lapissa sijaitseva kelo-mökki, saari tai maa-alue, golf -osakkeet yms., jotka näkyvät yrityksen taseessa. Näistä ostaja ei välttämättä ole kiinnostunut, joten ne tulisi joko jakautumisen yhteydessä tai muulla tavalla asiantuntijan avustuksella raivata pois taseesta.

g) henkilöstön sitouttaminen. Varsinkin avainhenkilöstön siirtyminen yrityskaupan toteutumisessa on usein jopa kulmakivi. Sen suhteen tulisi miettiä vaikkapa jotain palvelussuhteeseen liittyvää ylimääräistä eläkekertymää tai vaihtoehtoisesti tarjota avainhenkilöille jonkin suu-

ruisen osakkuuden mahdollisuutta yhtiön omistuksessa.

h) rahoitusmahdollisuuksien selvittäminen. Kauppaprosessin edistämiseksi myyjän kannattaa selvittää erilaisia rahoitusvaihtoehtoja. Hyvät suhteet pankin, Finnveran ja muiden rahoitustahojen kanssa helpottavat ostajan päätöksentekoa. Mikäli yrityksellä on arvokas varasto, myyjän tulee miettiä jopa välitysmyyntimahdollisuutta kokonaisrahoituksen järjestämiseksi.

i) esitemateriaali ja verkkosivut kuntoon ja ajan tasalle. Hyvin suunnitellut ja toteutetut yrityksen esitteet ja verkkosivut antavat sekä asiakkaille että yritystä ostaville jämäkän toiminnan vaikutelman yrityksestä.

Vaikka yrityskauppa ei olisikaan vielä ajankohtainen, edellä lueteltujen asioiden toteuttaminen auttaa pitämään

yrityksesi myyntikuntoisena kaiken aikaa.

Tässä on alussa mainitsemani "Onnistuneen yrityskaupan lyhyt oppimäärä osa 1"

Seuraavat vaiheet prosessin päättämiseksi onnistuvat helpommin, jos em. toimenpiteet a-i on onnistuneesti arvioitu ja tehty. Kokonaisprosessi päättyy sitten seuraavien vaiheiden kautta.

3) Yrityksen arvon määrittäminen

Käytä asiantuntijaa.

4) Ostajan etsiminen ja kauppaneuvottelut

Käytä asiantuntijaa ja keskity itse yrityksen kehittämiseen.

5) Kaupan päättäminen ja siirtyminen ansaitulle vapaalle

Matti Grönman

Yrityssperhe-lehti

toivottaa kaikille

lukijoilleen Rauhallista

Joulua ja Siunattua

Uutta Vuotta!

Tähti-Koti Oy, terassirakentaja Etelä-Suomessa

Tähtiterassit

Toteutamme asiakkaan terassiunelmia ideoimalla yksilöllisen terassin hänen toiveittensa mukaan. Terassin asennus on nopeaa. Perustustyöt toteutetaan niin, että piha säästyy pintavaurioilta ja nurmikko säilyy siistissä kunnossa.

Arvostamme suomalais-ta osaamista. Käytämme suomalaisia tekijöitä, materiaaleja ja työvälineitä aina kun se on mahdollista. Lasiterassit toimitetaan aina avaimet käteen -periaatteella. Hoidamme asiakkaan puolesta kaiken lupa-asioista loppusiivoukseen.

Aurinko on erinomainen energialähde – myös Suomessa!

Tähti-Koti Oy myy ja asentaa aurinkoenergiajärjestelmiä, jotka mahdollistavat jokaiselle taloudelle oman vihreän energian tuottamisen.

Aurinkoenergiajärjestelmällä voidaan tuottaa taloussähköä tai sillä voidaan integroitua talouden lämmitysjärjestelmään ja lämmittää asuintiloja. Aurinkolämpöjärjestelmä sopii yhteen lähes kaikkien lämmitysjärjestelmien kanssa.

Tähti-Koti Oy:n näyttelytila Tavaratalo Kärkkäinen Lahti. Siellä palvelevat Veka Ruotsalainen, Markku Laurell, Kati Koskinen ja Jussi Sukari.

Palvelemme Etelä-Suomen alueella avaimet käteen -periaatteella

Meillä on yli kahdenkymmenen vuoden kokemus rakennusalalta, joten lasiterassien ja aurinkoenergiajärjestelmien lisäksi tarjoamme myös muita rakennusalaan ja remontoin-

tiin liittyviä palveluita. Palveluihimme kuuluu kaikki normaali rakennusliiketoiminta Päijät-Hämeessä ja pääkaupunkiseudulla painottuen uudisrakentamiseen. Teemme mm. puu-, eps-harkko- ja kivirakenteisia omakotitaloja, talopakettipystytyksiä, julkisivu-, ikkuna- ja vesikatoremonteja. Kulmakivenä kaikessa rakentamisessa on

kotimaisuus, laatu ja kokonaisvaltaisuus.

Markkinointiyhteistyö

Kera Group Oy:n terassituotteiden markkinointiyhtiönä olemme toimineet vuodesta 2015 alkaen.

Lisää tietoa yrityksen verkkosivuilta www.tahti-koti.fi

YRITYSPERHEEN JÄSENYRITTÄJÄ

Yrityskummitoiminnan aloittaminen

Yrittäjäpäivillä Kiipulassa 2.-4. 9.2016 päätettiin, että aloitetaan yrityskummitoiminta.

Toiminnan käynnistämistä varten perustettiin toimikunta.

Toimikuntaan valittiin Raimo Raittinen (kokoonkutsuja), Matti Grönman, Eija Rintala, Juuso Ahonen ja Seppo Nieminen.

Toiminnan käynnistäminen edellyttää, että halukkaita yrityskummeja ilmoittautuu toimintaan mukaan, sekä tietysti mentoroinnin tarpeessa olevia yrittäjiä.

Ottakaa rohkeasti ja tietenkin pikaisesti yhteyttä toimikunnan jäseniin.

Yhteystiedot:

Raimo Raittinen: 0400-844674/ raimo.raittinen@gmail.com;

Matti Grönman: 0400-966750/ masidata@gmail.com;

Eija Rintala: 050-4619467/ eija.palvelukeskus@gmail.com;

Juuso Ahonen: 0400-305900/ juuso.ahonen@optident.fi

Seppo Nieminen: 046-8503124/ seppo.nieminen@keragroup.fi

YRITYSPERHE ry.

Yhteistyösopimus

Tausta

Yrityskummit ovat kokeneita yrittäjiä, yritysjohtajia ja asiantuntijoita, jotka auttavat yritysperheen yrittäjäjäseniä menestymään tarjoamalla osaamistaan ja kokemustaan vapaaehtoisesti ja veloituksetta yrittäjien ja heidän yritystensä kehittämiseen.

Osapuolet

1. Yrityskummi(t): _____(yrityskummi)
2. Yrittäjä: _____(yrittäjä)

Mentorointi

Tällä sopimuksella yrittäjä ja yrityskummi sopivat mentorointiyhteistyön jonka tavoitteena on löytää yrittäjän liiketoiminnan kehittämiseen uusia toimivia liiketoimintaratkaisuja.

Salassapitovelvoite

Yrityskummi sitoutuu pitämään salassa kaikki tietoonsa tulleet liike- ja ammattisalaisuudet eikä hän voi samanaikaisesti toimia kilpailevan yrityksen yrityskummina. Yrityskummi ei myöskään käytä yrittäjältä saamiaan tietoja oman tai muiden yritystoiminnan kehittämiseen.

Vastuuvapaus

Yrityskummi toimii yrittäjän vapaaehtoisena sparraajana, keskustelukumppanina ja asiantuntijana. Yrityksen liiketoimintaan liittyvät päätökset ja toimenpiteet tehdään aina yrittäjän toimesta ja hänen vastuullaan.

Mentoroinnissa noudatettavat periaatteet

Mentoroinnissa noudatetaan Yrityisperhe ry:n Yrityskummien arvoja ja eettisiä sääntöjä.

Maksuttomuus

Mentoroinnista ei veloiteta yrittäjältä maksua. Yrittäjä voi kuitenkin, erikseen sovittaessa, korvata yrityskummille tämän työstä aiheutuneet suoranaiset kustannukset kuten matka- ja majoituskulut.

Mentoroinnin aloittaminen ja päättäminen

Sopimus astuu voimaan allekirjoituspäivämäärästä. Sopimuksen voi kumpi tahansa osapuoli irtisanoa päättyväksi ilman irtisanomisaikaa. Samalla sopimukseen perustuva mentorointisuhde ja sen velvoitteet, pois lukien salassapitovelvoite, myös päättyvät.

Allekirjoitukset

_____
Paikka ja aika

_____
Yrityskummi(t)

_____
Yritys

TIETOLOMAKE YRITYSKUMMIKÄYTTÖÖN

Yritysverhe ry.

1. Titteli _____
2. Nimi _____
3. Postiosoite _____
4. Puhelinnumero _____
5. Sähköposti _____
6. Organisaatio _____
7. Syntymäaika _____ / _____ / _____
8. Toimitko jo kummina? _____

9. Osaamisalueet Yritysjohto, strategia, suunnittelu Hallinto, talous, rahoitus Esimiestyöskentely Markkinointi, mainonta Myynti Tuotteistus T&K Kansainvälistyminen Vienti _____ Yritysjuridiikka Viestintä Verkostoituminen Omistajanvaihdos Muu _____**10. Toimialat** Kuljetus, liikenne, logistiikka Kauppa Pankki- ja vakuutusala Palvelu _____ Matkailu Koulutus Rakennusala _____ teollisuus Tutkimustoiminta Mediat (printti, sähköinen) Tietoliikenne Julkishallinto Muu _____**11. Työhistoria pääpiirteissään**

 Tietoni saa merkitä yrityskummirekisteriin, joka on jäsenistön käytössä Sitoudun maksuttomaan toimintaan kummittehtävissäni

Käsittelen yrityskummina saamiani tietoja luottamuksellisesti.

Päiväys ja allekirjoitus _____

Tiedustelut: Raimo Raittinen/ raimo.raittinen@gmail.com/0400-844674;Matti Grönman/ masidata@gmail.com/0400-966750

Yrityssperhe ry.

Yrityskummitoiminnan yhteiset eettiset säännöt

Yrityskummien toiminta-ajatus:

Yrityskummitoiminta on yrittäjyyden ja elinkeinotoiminnan tukemista ja edistämistä. Merkittävänä asiantuntijoina yrityskummit siirtävät osaamistaan ja kokemustaan yritysperheen jäsen-yrittäjien käyttöön. Yrityskummit toimivat luottamuksellisesti, maksuttomasti ja yhteistyöhaluisesti.

Yrityskummien arvot:

- # yritysten ja yrittäjien menestyminen
- # eettinen toiminta
- # luottamuksellisuus
- # asiantuntemus
- # yhteistyö
- # vapaaehtoisuus

Kummitoiminnan periaatteet:

1. Yrityskummitoiminta on ehdottoman luottamuksellista. Yrityskummi sitoutuu pitämään salassa kaikki kummitoimintansa yhteydessä tietoonsa tulleet liike- ja ammattisalaisuudet. Yrityskummi ei voi toimia mentoroitavan kilpailijan yrityskummina (mahdollisessa esteellisyytilanteessa yrityskummi pyrkii ohjaamaan mentoroinnin toiselle yrityskummille).
2. Toiminta tapahtuu yrityksen vastuulla.
3. Yrityskummi toimii yrittäjän vapaaehtoisena sparraajana, keskustelukumppanina ja asiantuntijana.
4. Yrityskummi on riippumaton, pitkän kokemuksen omaava yritystoiminnan tai siihen liittyvien alojen asiantuntija.
5. Yrityskummilla on oikeus käyttää apunaan kaikkien muiden kummien osaamista ja kontakteja.
6. Yrityskummitoiminta on vapaaehtoista talkootyötä. Yrityskummi sitoutuu maksuttomaan toimintaan kummitehtävissään. Kummin työpanos on sovittavissa erikseen. Mentoroitava yritys tai muu taho voi korvata yrityskummille tämän työstä aiheutuneet suoranaiset kustannukset, kuten matka-, majoitus yms. kulut. Asiasta tulee kussakin tapauksessa sopia etukäteen.
7. Yrityskummi ei voi toimia samanaikaisesti yrittäjän yrityskummina ja maksullisena asiantuntijana, konsulttina tai kummiyrityksen hallituksen jäsenenä.

Palkkaa vai työkorvausta

Aikaisemmin yleisesti palkkatyönä tehtyä työtä, tehdään nykyään yhä useammin yrittäjänä. Yritykset ulkoistavat ydintoimintaansa kuulumattomia tai erityistä osaamista vaativia tehtäviä niihin erikoistuneille pienyrityksille. Ero yrittäjän ja työntekijän roolin välillä on usein hyvin pieni.

Työstä, tehtävästä tai palvelusta maksettua vastiketta pidetään verotuksessa joko palkkana, tai työkorvauksena.

Se, kummaksi vastike tulkitaan, on merkitystä sekä suorituksen maksajan, että suorituksen saajan kannalta.

Työnantajan on toimitettava palkasta ennakonpidätys ja maksettava sosiaaliturvamaksu. Palkka on aina palkan-saajan verotuksessa hänen veronalaista tuloaan.

Työkorvauksesta ei toimiteta ennakonpidätystä, jos

sen saaja on ennakoperintätäkisterissä. Työkorvaus voi olla työnsuorittajan elinkeinotoiminnan tuloa, tai muuta ansiotuloa, tai hänen omistamansa yhtiön tuloa.

Työ- ja toimeksiantosopimus

Keväällä 2016 verottajan päivittämässä ohjeessa (Palkka ja työkorvaus verotuksessa) on kattavasti kerrottu esimerkkejä vaihtoehtoisista tilanteista ja eri sopimusten tunnusmerkeistä.

Ohjeen tarkoituksena ei ole kiristää nykyistä verotuskäytäntöä, vaan nimenomaan mahdollistaa, että yksittäisiä toimeksiantoja tulkittaisiin yhä useammin työkorvauksina.

Ohjeistuksen mukaan ei oteta huomioon sellaisia sopimussuhteen ulkopuolisia asioita, joita työn teettäjä ei

voi havaita, eli selonottovelvollisuutta on helpotettu.

Pohdittaessa palkan ja työkorvauksen eroja käytetään kokonaisarviointia, jokainen tapaus on hyvä tulkita erikseen. Ratkaisevia asioita ovat mm. työ- tai toimeksiantosopimuksen sisältö, työn suorittamisen itsenäisyys ja työnjohdon valvontaoikeus, työskentely toisen tai omaan lukuun, työvälineet ja tarvikkeet, vastuut, takuut ja vakuutukset, irtisanominen ja kilpailun rajoittaminen.

Sopimussuhteen lisäksi on otettava huomioon muitakin asioita

Yksi tärkeimmistä huomioitavista asioista on yrittäjäriskin arviointi toimialalla. KHO:ssa on viime vuosina käsitelty paljon tapauksia, joissa aikaisemmin työsuhhteessa ollut työntekijä on

jatkanut samoissa tehtävissä toimeksiantosuhteessa.

Näiden tapausten ratkaisuissa on otettu huomioon kokonaisarvioinnin lisäksi yrittäjäriski.

Useissa tapauksissa, joissa sijoitetun pääoman määrä on ollut merkittävä, on tämä yksistään ollut ratkaiseva tekijä. Vähäinkin pääomansijoitus voi olla riittävä, jos yrittäjätoiminnan muut tunnusmerkit täyttyvät.

Henkilökohtaiset palkkiot Pohdittaessa palkan ja työkorvauksen eroja, on muistettava, että laissa on kirjattuna aina henkilökohtaiseksi tuloksi katsottavat palkkiot.

Ennakoperintälain 13 §:ssä on tyhjentävä luettelo palkkioista, joita pidetään palkkana, vaikka maksajan ja saajan välillä ei ole työsuhdetta.

Kokonaisvaltaisesti tarkasteltavia osa-alueita pohdittaessa palkkaa vai työkorvausta.

	Työsopimus	Toimeksiantosopimus
Sopimus	Kirjallinen tai suullinen	Kirjallinen tai suullinen
Työn suorittaminen	Henkilökohtaisesti työnantajan lukuun	Ei välttämättä henkilökohtaisesti, toimeksisaaja tai tämän työntekijä tai alihankkija
Työn itsenäisyys ja valvonta	Työnantajan määräämät tehtävät, työnantajan valvonnassa	Työskentely itsenäisesti, ilman toimeksiantajan johtoa ja valvontaa
Työvälineet ja tarvikkeet	Pääasiassa työnantajan tarjoamat työvälineet, materiaalit ja tarvikkeet aina työnantajalta	Yleensä toimeksisaajan omat
Vastike ja muut kustannukset	Työsopimuksen tai tesin mukaisesti	Toimeksiantosopimuksen mukaisesti
Vastuut, takuut ja vakuutukset	Kaikki työnantajan vastuulla	Yleensä toimeksisaajan vastuulla
Irtisanominen	Työsopimuslain tai tesin mukaisesti	Ei rajoituksia, jos sopimuksessa ei ole erikseen määriteltä
Kilpailukielto	Työsopimuslaissa rajoitettu kilpailevan toiminnan harjoittaminen toisen työnantajan lukuun	Ei rajoituksia, jos sopimuksessa ei ole erikseen määriteltä

- kokouspalkkio
- henkilökohtainen luento- ja esitelmäpalkkio
- hallintoelimen jäsenyydestä saatu palkkio
- toimitusjohtajan palkkio
- avoimen yhtiön ja kommandiittiyhtiön yhtiömiehen nostama palkka
- luottamustoimesta saatu korvaus

Rajoitetusti verovelvollinen

Rajoitetusti verovelvollisia ovat ulkomailla asuvat luonnolliset henkilöt (enintään 6 kuukauden yhtäjaksoinen oleskelu Suomessa), sekä ulkomaiset yhteisöt.

Suomella on verosopimuksia useiden eri maiden kanssa, mutta verosopimuk-

set eivät sisällä palkan tai työkorvauksen määritelmiä. Joten suorituksen luonne ratkaistaan Suomen lainsäädännön ja verohallinnon arviointikriteereiden perusteella.

Maksajan velvoitteet

Työnantajan on toimitettava ennakonpidätys maksamastaan palkasta myös siinä tapauksessa, että palkansaaja olisi merkitty ennakoperintärekisteriin.

Työkorvauksen maksajan on toimitettava ennakonpidätys maksamastaan korvauksesta, jos suorituksen saaja ei ole merkitty ennakoperintärekisteriin. Suorituksen maksajan velvollisuutena on tarkistaa rekisteriin kuuluminen.

Palkasta on pääsääntöisesti suoritettava työnantajan sosiaaliturvamaksu, työkorvauksesta ei sen sijaan suoriteta sosiaaliturvamaksua.

Ennakkoratkaisu ja neuvonta

Yksittäistapauksissa suorituksen maksaja tai suorituksen saaja voi hakea verohallinnolta sitovan ennakkoratkaisun siitä, onko suoritus palkkaa vai työkorvausta.

Ennakkoratkaisu on maksullinen, sitä haetaan vapaa-muotoisella hakemuksella.

Ennakkoratkaisussa on mahdollista ottaa laajemmin huomioon esitettyjä elinkeinotoiminnan tunnusmerkkejä, maksajan eduksi.

Ennakkoratkaisuja rajanvedosta löytyy KHO:n sivuilta.

Tulkintaa tehdessä on hyvä käyttää asiantuntija-apua, koska molempien osapuolten kannalta on tärkeää selvittää, onko maksettu korvaus palkkaa vai työkorvausta.

Elina Nieminen

Heinolan
Yrittäjäsuunnittelu Oy

Elina työn touhussa.

*Puhtaat, raikkaat ja
hyvin säilyvät
salaatit*

Matti Tamsi Oy
Esa Tamsi Oy

Komulantie 72 • 64770 ÄYSTÖ
Puh. (06) 266 8209 • Fax (06) 266 8232
www.tamsin.fi

Matti Tamsi Oy

Komulantie 72
64770 Äystö
Yritys@tamsin.fi
06-2668209

Esa Tamsi Oy

Komulantie 76
64770 Äystö
esa.tamsi@tamsin.fi
06-2668101

RAKENNAMME HOIVAKODIT JA PÄIVÄKODIT AVAIMET KÄTEEN -PERIAATTEELLA

Ammattirakentamista
erityisryhmille

www.hoivarakentajat.fi

AVAIMET ONNISTUNEeseen HANKKEeseen:

- Avaimet käteen kokonaispalvelu. Sinun ei tarvitse itse huolehtia rakennusprojektin etenemisestä. Viikkoraportointimme pitää sinut ajan tasalla.
- Valmiilla, hyväksi havaituilla suunnitteluratkaisuillamme rakennat kustannustehokkaammin rakentamisen laadusta tinkimättä!
- Hallittu projektijohto koko rakennusajan varmistaa sovitun budjettipohjan ja aikataulun toteutumisen – välttää rakennusaikaiset lisäkustannukset!
- Suunnitteletko hoivakodin perustamista tai rakentamista? Ota yhteyttä tapaamisen sopimiseksi!

KAARI RAKENNE

www.kaarirakenne.fi

Kaarirakenne suunnittelee ja rakentaa

kustannustehokkaita, teräksenlujuja
itsekantavia kaarihalleja kohteisiin,
joissa tarvitaan kestäväää säänsuojaa.
Itsekantavan erikoisrakenteen myötä
kaarihallimme eivät tarvitse erillistä

runkoa, joten kaarihallit voidaan rakentaa nopeasti ja kustannustehokkaasti mm. autoille,
lentokoneille, maatalouskoneille, tavaroille ja eläimille. Teräshallin rakenteen voi tarvittaessa
lämpöeristää esim. ruiskutettavalla uretaanieristeellä.

Toteutustavan ja toimitussisällön voit itse valita – se voi olla täysin avaimet käteen tai vaikkapa pelkkä hallitoimitus itse tehtyjen perustusten päälle. Selkeä projektimallimme takaa, että sovittu aikataulu ja budjetti pitävät. Nopeimmillaan rakennamme kaarihallin jopa viikossa!

LAAJA VALIKOIMA LAADUKKAITA TUOTTEITA

ILVES
MAALIT

Kotimaisesta Ilves Maalit -tuotepiheestä löydät kaiken, mitä maalaustöissä tarvitset. Kattavaan valikoimaamme kuuluvat **sisä-** ja **ulkomaalit**, **kalustemaalit**, **lakat**, **puunsuojat**, **pohjusteet** ja **tasoitteet**. Ensiluokkaiset, tiukat laatuksiteerit täyttävät tuotteemme takaavat onnistuneen lopputuloksen. Saatavilla jälleenmyyjiltämme kautta maan.

ilvesmaalit.fi

SUOMALAISTA MAALIOSAAMISTA

Kuljetuspalvelua nosturiautoilla

Ota yhteyttä ja kysy nosto-
ja kuljetuspalveluistamme

Jouni Heinonen

kuljetus.jheinonen@gmail.com

040 7488829

Kuljetus
J.Heinonen Oy

★★★★★
SUOMEN®
VAHVIMMAT
PLATINA
2013–2016

 asiakastieto.fi

Leipoo paimion sydämessä

Café Asta

www.cafeasta.fi

- Juhliesi kakut ja leivonnaiset omasta leipomosta
- Vietä herkullinen kahvihetki
- Lounas arksin klo 11-13

Cafe Asta Oy
Asematie 2
21530 Paimio
p. 02-473 2602

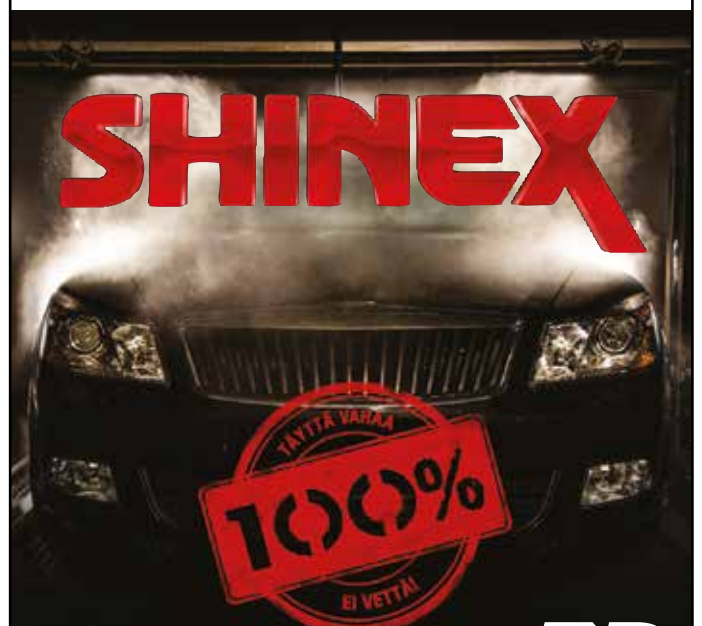

VÄÄKSY

**Metallin
alihankintaa**

JAPEKA OY

Heikkiläntie 140, 21840 Karainen
Puh. 010 617 3200, Fax 010 617 3211
kari.toivonen@japeka.fi
www.japeka.fi

St1 Time Out Kangasala
Kangasalantie 1070
puh. (03) 377 1393

Tuttu ja turvallinen vuosikymmenien kokemuksella ja ammattitaidolla.

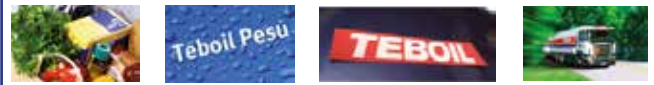
Suoritamme

- rakennussuunnittelua
- uudisrakentamista
- rakennussaneerausta

puh. 0400-729681, 0405875157

e-mail: jouko@rplaitinen.fi, kimmo@rplaitinen.fi

Myymälä • Pesu • Huolto • Polttoaineet

Teboil Helsinki, Malmi

Laulurastaantie 2
00780 Helsinki
Puh. 09-385 5297

KST –YHTIÖ OY ST-Rakennus Pelti

www.strakennus-pelti.fi

*Tyytyväisiä
asiakkaita jo
vuodesta 1986.*

Saunat ja piharakennukset meiltä!

City-Sauna 13/2C

City-Kesäkeittiö 13/3C

Katso lisää tuotteistamme

www.saunat.net

Perinteitä kunnioittaen, tämän päivän koteihin.

BOKNÄS

Lundbergs

Sinun kotiasi varten...

Seniöri - koivusta
kaikkein kauneinta.

Elämäsi parhaimpiin
uniin aito

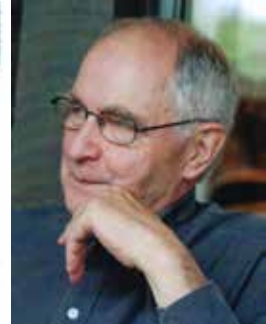

Kalusteet koottuina kotiin palvelevasta
huonekaluliikkeestä!

Sisuste
PELTONIEMI OY

Tutustu mallistoomme:
www.sisustepeltoniemi.fi

Linjatie 1, LAMMI
p. 03 633 6661
Av. ark. 9-17, la 9-13

Pekka Ryttilä

rakennukset-infra-tietokirjoitus
Ins.tsto Pekka Ryttilä & Co Ky
Jalaskuja 7 FIN 00750 Helsinki
aputoiminimi Structura Finland
puh +358 40 50 38 136
e-mail pekka.rytila@pp.iaf.fi

CAFE HUGO

MYYMÄLÄ-KAHVILASTAMME

- Leipomotuotteet
- Konditoriatuotteet
- Erikoiskahvit
- Keittolounaat
- Runsaat salaattit
- Pasta-annokset
- Paninit
- Täytetyt leivät
- Annoksia mukaan,
Take Away

TERVETULOA!

CAFE HUGO **Uudenmaan Leipä**

Klaaukkalantie 69, 01800 Klaaukkala, puh. (09) 276 6710, ma-to 7-17.30, pe 7-18, la 7-14

www.uudemaanleipa.fi

Asianajotoimisto ROMO & ILONEN

HÄMEENLINNA - LAHTI

Puh. 075 754 0500
www.asianajopalvelut.com

KAIKKEA SÄHKÖSTÄ

- sähkösuunnittelu
- sähköurakointi
- korjaus ja huolto
- sähkötarvikemyynti

30 vuoden kokemuksella uudis- ja korjaus-
rakentamisessa.

Suoritamme myös kiinteistöjen sähköverk-
kojen verkkoanalyysia ja sähkölaitteiden
lämpökuvauksia.

TAMSIN SÄHKÖPALVELU OY

Alpontie 1, 64770 Äystö

puh. 050 372 8814

ltamsi@nic.fi

www.tamsinsahkopalvelu.com

Laituriratkaisut kaikkiin tarpeisiin

Laiturit
alk.
995€

MARINETEK

Helppo ja huoleton
Liftdock nostolaituri

- Laiturit
- Rantarakenteet
- Lisävarusteet
- Tarvikkeet
- Asennukset ja huolto

EUROSOLAR

aurinkosähkö • mukavaa mökillä

Meiltä
aurinkosähkö-
järjestelmät,
paneelit,
säätimet, akut,
asennussarjat,
ym.

- Laiturit
- Aurinkosähkö
- Venetyöt

BOATEX

www.boatex.fi

Myllymäenkatu 12, 53550 LPR

Mikko Vitikainen
050 464 0060

Mika Vitikainen
044 988 3115

A&A Consulting Oy

toivottaa

Hyvää Joulua ja

siunausta kaikille

vuoteen 2017

ILMAN VÄLIKÄSIÄ!

- Tilaa työvaatteesi suoraan Wexman Workwear:ltä

Yksinkertaisesti parempi kauppa!

WEXMAN AB

TILAUKSET PUH 0400 90 35 15 | tilaukset@wexman.fi | www.wexman.fi

WEXMAN WORKWEAR
Tilaa työvaatteesi suoraan Wexman Workwear:ltä

HJS Heinolan Yrityssuunnittelu Oy

Heinolan Yrityssuunnittelu Oy on vuonna 1991 perustettu täyden palvelun tilitoimisto.

Palveluihimme kuuluu kaikki yrityksen taloushallinnon palvelut; kirjanpito, palkanlaskenta, viranomaisilmoitukset, osto- ja myyntilaskut sekä konsultointipalvelut, räätälöimme asiakkaillemme tarpeisiin sopivan palvelukokonaisuuden. Saatavilla on perinteisen paperisen kirjanpidon lisäksi sähköiset palvelut.

**Onko yrityksessäsi tulossa sukupolvenvaihdos?
Onko yrityksesi nykyinen yhtiömuoto ajan tasalla?**

Tarjoamme asiantuntevaa neuvontaa yrityksen muutoksiin ja muutoksien toteuttamiseen.

Jos kiinnostuit, ota yhteyttä kotisivujemme kautta yrityssuunnittelu.fi tai soitele Raimo Raittinen 0400 844674 tai Elina Nieminen 0400 267029

Tuohikorpi 23,
33960 PIRKKALA
gsm 0400 637 443
fax (03) 369 7607

OK-talojen ulko- ja sisäremontit / laajennukset
pentti.salonen@pks-saneeraus.fi

TARKISTA JÄSENREKISTERISSÄ OLEVAT TIETOSI!

www.yrityssperhe.fi

MIKÄLI ON MUUTOSTARPEITA TOIMI NÄIN:

ENSISIJAISESTI KIRJAUDU OMILLA TUNNUKSILLASI YP'N SIVUILLE JA SIELLÄ JÄSENHUONEESSA KÄY MUUTTAMASSA HALUAMIASI TIETOJA JA TALLENNA!

VAIHTOEHTOISESTI VOIT ILMOITTA MUUTOSTARPEET SÄHKÖPOSTIIN:
yrityssperhe@luukku.com , TAI OLE YHTEYDESSÄ JÄSENREKISTERIN YLLÄPITÄJÄÄN
PUHELIMITSE JA KERRO MUUTOSTARPEET!

METSÄPAJA

040-726 3775 RISTIINA

Yli 30 vuoden kokemuksella kokonaistavallista metsäkoneurakointia ja metsänhoitopalveluja.

Kaivinkonetyöt	Metsänhoito
- Tiet	- Nuoren metsän kunnostuksia
- Rakennusten pohjat	- Harvennushakkuut

Erkki Hämäläinen
puh. 040 726 3775
Ville Hämäläinen
puh. 0400 939 187

Metsäpaja Hämäläinen Oy, Sokkalanmäentie 63, 52320 Vitsiälä
erkki.hamalainen@pp2.inet.fi

• MAANRAKENNUSTYÖT • JÄTEVESIJÄRJESTELMÄT • METSÄTYÖT

Vietä kahvihetki

herkkujen maailmassa,
Laurell kahviloissa.

LAURELL
Hyvää vuodesta
1947

www.laurell.fi

Joulurauhaa

www.kukinnonkammari.fi

Joulun iloa

pieni, idyllinen ostospaikka
Yksilöllisiä vaatteita, loruteksteilejä, taidetta, herkkuja ym
Retkikohde!

Kempiiri Oy

Marja-Terttu ja Pekka Kemppainen

Kiitämme kuluneesta vuodesta ja toivotamme
Joulurauhaa ja Siunattua uutta vuotta 2017

Soita!
Tepa 040 775 2957, Peka 0400 538 900
Alaniitynkatu 100, 15340 LAHTI
www.kukinnonkammari.fi

www.kempiiri.fi

www.kempiiri.fi

PALVELUOSOITTEET

AUTOPALVELUT

Gasox Oy
puh. 03 377 1393
ilm. sivu 26

VAIHTOAUTOKAUPPA.COM
NSK-Trading Oy
Ajokatu 81, Lahti
puh. 0400 565 759

AUTOPELTIMESTARIT Oy
Kari Heinonen
puh. 0400-853 288
www.autopeltimestarit.fi

Öljypiste.fi
Launeenkatu 82
15610 Lahti
Puh. 0400-220 033

Verhoomo Sorsa Oy
puh. 020 755 88 10
www.verhoomosorsa.fi
ilm. etusivu

Huoltoasema Niilo Kärki
Laulurastaantie 2, Malmi
Puh. 09-385 5297
ilm. sivu 27

HALLINTOPALVELUT

Joticon
Lisää myyntiä käytettävillä
verkkosivuilla
p. 040 511 8250

Tilimenu

HALLINTOPALVELUT

HEINOLAN
YRITYSSUUNNITTELU Oy
Täyden palvelun tilitoimisto
Raimo Raittinen ilm.
Gsm 0400-844 674 sivu 30
hyssi.toimisto@gmail.com

TANFOR OY
KLAUKKALA
www.tanfor.fi

Ma-Si Data Ky
Puh. 0400-966 750
www.masidata.fi

ASIANAJOTOIMISTO
ROMO & ILONEN OY
ilm. sivu 28

A & A Consulting Oy
puh. 040 776 8881
www.aaconsulting.fi
ilm. sivu 29

KAHVILA- ja LEIPOMOPALVELUT

LAURELL OY
www.laurell.fi
ilm. sivu 31

UUDENMAAN LEIPÄ
puh. 09-276 6710
ilm. sivu 28

CAFÉ ASTA
Puh. 02-473 2602
www.cafeasta.fi
ilm. sivu 26

Kotileipomo Hissa
Mörtintie 2, 28760 PORI
044 348 1234

KAUPPA JA PALVELU

Eureka-Import Oy
LAHTI
www.eureka-import.fi

AH-Siivous
Armi Hartikka, Kyrö
puh. 040-516 3451

Info Porin
Kirjakauppa Oy
www.info.fi

MASKUN
KALUSTETALO
www.masku.fi
Ilm. takasivu

Kempiiri Oy
puh. 040-775 2957
www.kempiiri.fi
ilm. sivu 31

Alavan Rantatuvat
Eno, gsm 050-562 5159
www.alavanrantatuvat.fi

I&J Yhtiöt Oy
puh. 050 512 2938
ilkka@ilkkaviljanen.fi
ilm. sivu 26

Anneli Kulju

Miksi tarvitaan ravintolisiä jokapäiväiseen käyttöön? Miten suoliston puhtaus vaikuttaa koko kehon hyvinvointiin? Kysy myös kehon sisäisestä puhdistuskuurista. Kerron mielelläni lisää
045-2706055

T:mi Aki työ
puh. 040-501 4752
anneli.kraemer@gmail.com
SIIVOUSTYÖT

TR-KALUSTE OY
VANTAA, Aino Riuttalahti
Puh. 09-823 3585
www.tr-kaluste.fi

Antiikkitukku.fi

Boatex Oy

ilm. sivu 29

Sisuste-Peltoniemi Oy
puh. 040-527 9352
www.sisustepeltoniemi.fi
ilm. sivu 28

Tukkuliike ilm.
KOKKONEN sivu 25
Puh. 09-345 5021
www.tukkukokkonen.fi

Optident
PIENI SILMÄLASIKAUPPA

Kävelykatu Reska
Raatihuoneenkatu 21, Hämeenlinna
www.optident.fi

PALVELUKESKUS VAAHTERA Oy
Arvokas elämä
Valuable life
050-4619467/Eiija
palvelukeskusvaahtera@gmail.com
www.palvelukeskusvaahtera.com

Steija Ay / Wexman
puh. 0400-903 515
www.wexman.fi
ilm. sivu 29

Henry Liljeström Oy
**Hyvää joulua ja
Siunattua vuotta
2017!**

KULJETUS- JA LOGISTIIKKA

Motivatec Oy

Varastoatelit Oy
Lasse Lehtimäki
Gsm 040-529 1520
varastoatelit@kolumbus.fi

Kuljetus J.Heinonen Oy
kuljetuksia nosturiautoilla
040 748 8829
kuljetus.jheinonen@gmail.com

T:mi Esko Eklund
MYRSKYLÄ
**MAANSIIRTO- JA
KAIVUUTYÖT**
Gsm 041-452 3565
esko eklund@pp.inet.fi

RAKENNUSPALVELUT

T:mi P.O.Salonen
TAMPERE
Gsm 0400-510 965
pekkasalonen@kolumbus.fi

LVI-MASAFIX
Matti Salmensuu, Lahti
040-411 4786
matti.salmensuu@gmail.com

Tepon Kirvestyö
KYRÖ
Gsm 0400-825 114
teponkirvestyo@pp.inet.fi

Isoniitunkone Oy
Gsm 040-530 7087
www.isoniitunkone.fi

TAMSIN ilm. sivu 29
Sähköpalvelu Oy
Puh. 050-372 8814
ltamsi@nic.fi
www.tamsinsahkopalvelu.com

KST Yhtiö/ST Rakennus-Pelti
puh. 0500-699 134
www.strakennus-pelti.fi
ilm. sivu 27

EILITEKNO
SUODATTIMET
www. ilma-arena.fi

Pirkanmaan Ilm. siv 30
Kiinteistösaneeraus Oy
PIRKKALA
Gsm 0400-637 443
pentti.salonen@pks-saneeraus.fi

Hoivarakentajat
HOLLOLA
www.hoivarakentajat.fi
ilm. sivu 24

**Ins.tsto Pekka Rytälä
& Co Ky**
pekka.rytila@pp.iaf.fi
ilm. sivu 28

Scanding Oy

KERAPLAST OY
www.keraplast.fi
ilm. sivu 35

Isover-puhallusvillatuotteet
Auranmaan Puhallusvilla
Ismo Rantala, 0400-531010

Vss-huolto Ky
RISTIINA
Puh. 050-330 3038
pekka.tolvanen@vss-huolto.fi

HT-Konevuokraamo
Terveystie 14, 15860 Hollola
Puh. (03) 780 0350

sähkösuunnittelu
HL-ELEC OY
www.hl-elec.fi

METSÄPAJA ilm.
RISTIINA sivu 31
Gsm 040-726 3775
erkki.hamalainen@pp2.inet.fi

Wanajan Woima Oy
VALKEAKOSKI
Jyrki Kuusisto
Puh. 040 544 0621
jyrki.kuusisto@sahkokuusisto.fi
www.sahkokuusisto.fi
www.wanajawoima.fi

Laaturakenne
Martinmäki
Gsm 0440 546 000

Pirkanmaan
Laatutoimitus Oy
LEMPÄÄLÄ
Gsm 0400-622 712
www.laatutoimitus.fi

Puutyö P. Konttori Oy
HOLLOLA
Gsm 0400-830 580
paavo.konttori@elisanet.fi

Rakennusurakointi
T. LAURELL
Pirttiläntie 1, 17200 Vääksy
GSM 0400 714 900
tero.laurell@phnet.fi

JSL-Rakennus Ky
Juhani Syrjä, PORI
jslrakennus@gmail.com,
050 - 405 4333

Epora Oy
Janne Kuronen, Teuva
Puh. 040-730 3091

HT Laatupalvelu Oy
HELSINKI
Gsm 050-583 9250
hannu@jyranoja.fi

Rappaustekniikka
Laurell Oy
www.rappaustekniikka.com

J. Gustafsson Oy
*S1-ryhmän urakoitsija
Käytön johtaja- ja
konsulttipalvelut*
Riihitie 9, 04130 Sipoo
Gsm: 040 5507733
S-posti: j.gustafsson@
kolumbus.fi
www.juhagustafsson.fi

RAKENNUSPALVELUT

Kaarirakenne Oy
TEUVA
www.kaarirakenne.fi
ilm. sivu 24

Rakennuspalvelu ilm. sivu 27
Lahtinen Oy
Puh. 0400-729681, 040-5875157
jouko@rplahinen.fi
kimmo@rplahinen.fi

Eristys Iloa Oy
Lahti, puh. 03-733 2375
eristys.ilola@gmail.com

TEOLLISUUSPALVELUT

Koneasuunnittelu
Gen-Pen
LEMPÄÄLÄ
Gsm 040-578 8801
genpen@kolumbus.fi

 Finn-Valve Oy

PL 1, Varastokatu 10, 54100 Joutseno
puh. 0207436900, Fax 0207436902
www.finn-valve.com
postmaster@finn-valve.com

T:mi Antti Vainioranta

antti.vainioranta@pp.inet.fi
Gsm 0400 791 872

JT Thermosteel Oy
ÄYSTÖ
Gsm 045-130 4419
jt.thermosteel@gmail.com

TOKETEK Oy
Aurinkosähköjärjestelmät ja -tarvikkeet
0400-935 313
aurinkoenergia@toketek.com

Akken Metallit Oy
KYRÖ
Puh. 0500 - 919 514
posti@akkenmetalli.fi

TERVEYDENHOITO PALVELUT

Hammaslääkäri Anne Latvanne
Aleksis Kivenkatu 10 E
33210 Tampere
Puh. 03-212 3340
www.phla.fi

Kuntoutusasema T:mi Timo Laine
LAHTI
Gsm 0400-497 076
www.kuntoutusasema.fi

TUOTANTOTOIMINTA

Pihtiputaan Kiviteos Oy
puh. 014-573 575
kiviteos@kiviteos.fi, www.kiviteos.fi
Kivituotteet ja vihersuunnitelmat

Japeka Oy
puh. 010 617 3200
www.japeka.fi
ilm. sivu 26

Finnmari
KYNTTILÄT
www.finnmari.fi

Padas-Keittiöt Oy
PADASJOKI
www.padas-keittiot.fi

Esa Tamsi Oy
puh. 06-266 8101
ilm. sivu 23

Portaanperän mansikkatila
Tapani Nieminen, Nyystölä
puh. 040-757 9470

Mekava Oy
PL 27, Valimontie 1
54100 Joutseno
puh. 020 765 9400
www.mekava.fi

Teuvan Mökki- ja Sorvituote ilm. sivu 27
Puh. 06-267 2661
www.saunat.net
saunat@saunat.net

Matti Tamsi Oy
puh. 06-266 8209
ilm. sivu 23

 printed by lightpress
www.lightpress.com

YRITYSPERHE-lehti

Ilmoitus YRITYSPERHE-lehdessä.

Yrityssperhe ry julkaisee jäsenlehteä, josta voi tilata ilmoitustilaa. Ilmoitusta varten tarvitaan seuraavat tiedot:

Yrityksen nimi tai logo
lyhyt informaatio yrityksen päätuotteesta tai -palvelusta
puhelinnumero ja osoitetiedot sähköposti + www sivut

4-värinen
Etusivu 650 EUR
Takasivu 550 EUR
koko sivu 505 EUR
1/2 " 280 EUR
1/3 " 240 EUR
1/4 " 180 EUR

Palveluosoitesivut:
1 palsta 30 mm 50 EUR
1 palsta 60 mm 85 EUR
2 palstaa 30 mm 125 EUR
2 palstaa 60 mm 140 EUR
jatkuva ilmoitus/sama aineisto -20%

Jos haluat Yrityssperhelehteen ilmoituksen, ota yhteys Pekka Kempaiseen 0400 538 900.

**Tästä löydät
tarvitsemasi palvelut**

**SUOSI
ILMOITTAJIAMME**

Kera Group tänään:

”Jatkamme Kera Groupissa isä-Tapion kanssa suunnittelemamme strategian mukaan. Lasi-alumiinituotanto modernisoidaan uusiin tiloihin, jotka valmistuvat Orivillen tehdasalueelle vuoden vaihteessa. Tuotannon uudistukset nähdään positiivisena, sillä rakentamisen suhdanteissa on myös havaittavissa virkistymisen merkkejä.

Valaisimien liiketoiminta elää muutoksessa, myynti on osittain siirtynyt omaan verkkokauppaan. Kesällä lanseerattu akryylilevyjen verkkokauppa **pleksi.fi** on käynnistynyt suunnitellusti. Tältä pohjalta aiomme jatkaa”, kertovat Seppo ja Juha.

Tuotekehityksessä yhtenä painopisteenä on Keraplast UAB:n (Vilna) jatkuvat kattoikkunat. Kuva valmistuvan terassitehtaan katolta Orimattilassa.

Takalla varustettu kesäkeittiö antaa lämpöä keväiseen ulkoilupäivään.

Kattovalokuvut kauppakeskus Valkea, Oulu.

Suurkuvut Kajaaniin.

Seppo ja Markus esittelevät asiakkaille Keravent-savunhallintaa Finnbuild-messuilla 2016.

KERA
KERA GROUP OY

KERAVENT • KERAPLAST • KERA INTERIOR
16300 Orimattila p. 03 544 3100 www.keragroup.fi

IDEAPARKISTA KAIKKI IHANAAN JOULUUN!

Yli 150 liikkeen valikoimasta muotia koko perheelle, jouluiset sisustustuotteet, juhlaherkkuja ja paljon muuta...

- MANGO BIKBOK NEWYORKER Cubus H&M VILA GUESS
 Marc O'PoLo GERRYWEBER TOMMY HILFIFER GANT
 Seppälä Zizzi JC YOUR FACE KOOKENKÄ aleksi® Sievi Shop
 VERO MODA UNION FIVE Dressmann XL ril's CARLINS
 JACK & JONES HALONEN dimsko ESPRIT Glitter
 LINDEX NAHKA ALBERT marimekko RIVERI CLIC ginatricot
 KappAhl FARKKUJEN DRESSMANN BROTHERS CHANGE®
 Budget TOP-SPORT bcc: NP ParkkiValo KIRJA-KÄRKKÄINEN
 INTERSPORT stadium PARTIOAITTA KUNTOCENTER KIRJAPÖRSSI
 reima name it. JUNIOR PUPPO ToysRUs Sinelli FOREX BANK
 FUN PARK HopLop IDEAPARK SPICE ICE Ballot KARKKI PARKKI GameStop
 HEMTEX firnlandia NETRAUTA.FI Eurokangas PENTIK ILOINEN Keittiö
 minimani flying tiger copenhagen unikulma Musti, Mirri Alko MASKU
 PRISMA clas ohlson omaop apteekki ideapark
 THE BODY SHOP HAIRSTORE KICKS Designpark instrumentarium life
 emotion PARTURI KAMPAAMO HAIRLEKINI PRISMA KULTAJOUSI KULTALUKKU KULTAPÖRSSI
 FIFI & FIDO KALASTUS SUOMI FEKNIK MAGASINI Ten Art TIMANTTISET BURGER KING
 FONUM Faunatar elisa SAUNALAHTI ideapesu :Digiman
 Pegasos LUMO Lilla Leiponen LINKOSUO RAX BUFFET CARO Cafe
 HESBURGER BELLAROMA Coyote bar & grill Arnolds AITOLEIPA SUBWAY
 Dadley HOVKEE KOTI PIZZA BEEF KING STEAKHOUSE PANCHOMILLA STAHLBERG rolls

Näiden lisäksi Ideaparkissa palvelevat myös suutari, Ideakappeli ja infopiste.

Ideaparkin Vanhan Kaupungin käsityöläisten joulutori Keskuspuistossa 6.-23.12. Torilta kotimaiset käsityöt pukinkonttiin!

Kaikki liikkeet avoinna arkisin ja lauantaisin 10-20, sunnuntaisin 12-18
 (Osalla liikkeistä poikkeavat aukioloajat)

